

Siikajoen Saarikosken,
Ruukin Asemanseudun sekä Jokivarren
osayleiskaava-alueiden
muinaisjäännösinventointi
28.4.-21.5.2010

Siikajokelainen eläkeläinen Pentti Junttila pelloilta löytämänsä kivistä tuuran terän kanssa.
Kohde aiemmin tuntematon irtolöytöpaikka Tuohimaanperä Ruukin Asemankylän osayleiskaava-alueella.

Kulttuurintutkijain Osuuskunta Aura

Sami Viljanmaa

2010

Sisällysluettelo

TIIVISTELMÄ.....	4
JOHDANTO.....	5
ALUEEN LUONNE.....	6
INVENTOINNIN TOTEUTUKSESTA.....	7
INVENTOINNIN TULOKSISTA.....	8
MUINAISJÄÄNNÖSTEN RAUHOITUSLUOKAT.....	10
LUETTELO SIIKAJOEN SAARIKOSKEN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ JA MUINAISESINEIDEN IRTOLÖYTÖPAIKOISTA.....	11
YLEISKARTTA SIIKAJOEN SAARIKOSKEN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ JA MUINAISESINEIDEN IRTOLÖYTÖPAIKOISTA, MITTAKAAVA 1:50 000.....	12
KOHDEKUVAUKSET SIIKAJOEN SAARIKOSKEN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN AIEMMIN TUNNETUISTA MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ JA MUINAISESINEIDEN IRTOLÖYTÖPAIKOISTA.....	13
708010038 LINNANKANGAS.....	13
708010040 PESUANKANGAS.....	15
708040042 MÄKELÄ.....	17
708040044 OJALA.....	19
KOHDEKUVAUKSET SIIKAJOEN SAARIKOSKEN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN AIEMMIN TUNTEMATTOMISTA MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ JA MUINAISESINEIDEN IRTOLÖYTÖPAIKOISTA.....	21
UUSI KOHDE 1. ISOAHO.....	21
UUSI KOHDE 2. KETOLA.....	23
UUSI KOHDE 3. KOUKKARIN KUKKULA.....	25
UUSI KOHDE 4. LINNANKANGAS 2.....	27
UUSI KOHDE 5. MIKKELÄ.....	29
UUSI KOHDE 6. MIKKELÄ 2.....	31
UUSI KOHDE 7. MURHAPETÄJÄ.....	33
UUSI KOHDE 8. MÄKELÄ 2.....	35
UUSI KOHDE 9. PAAKKINEN.....	37
UUSI KOHDE 10. SATOKANGAS.....	39
UUSI KOHDE 11. SYVÄLAMPI.....	41
UUSI KOHDE 12. TONTERI.....	44
UUSI KOHDE 13. VÄISÄSPERÄ.....	46

LUETTELO SIIKAJOEN RUUKIN ASEMANSEUDUN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ JA MUINAISESINEIDEN IRTOLÖYTÖPAIKOISTA.....	48
YLEISKARTTA SIIKAJOEN RUUKIN ASEMANSEUDUN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ JA MUINAISESINEIDEN IRTOLÖYTÖPAIKOISTA, MITTAKAAVA 1:50 000.....	49
KOHDEKUVAUKSET SIIKAJOEN RUUKIN ASEMANSEUDUN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN AIEMMIN TUNNETUISTA MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ JA MUINAISESINEIDEN IRTOLÖYTÖPAIKOISTA.....	50
708010027 HIETAMAA.....	50
708010046 SARKKILA.....	52
708040024 KOIVUKANGAS SW.....	54
708040045 TIKKALANKANGAS.....	56
708040048 MARJOMAA.....	58
708040058 VIRSU.....	60
1000014914 TIKKAKANGAS.....	62
KOHDEKUVAUKSET SIIKAJOEN RUUKIN ASEMANSEUDUN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN AIEMMIN TUNTEMATTOMISTA MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ JA MUINAISESINEIDEN IRTOLÖYTÖPAIKOISTA.....	64
UUSI KOHDE 14. HILJALA.....	64
UUSI KOHDE 15. KURSUNPURO.....	66
UUSI KOHDE 16. TUOHIMAANPERÄ.....	69
LUETTELO SIIKAJOEN JOKIVARREN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ JA MUINAISESINEIDEN IRTOLÖYTÖPAIKOISTA.....	71
YLEISKARTTA SIIKAJOEN RUUKIN ASEMANSEUDUN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ JA MUINAISESINEIDEN IRTOLÖYTÖPAIKOISTA, MITTAKAAVA 1:50 000.....	72
KOHDEKUVAUKSET SIIKAJOEN JOKIVARREN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN AIEMMIN TUNNETUISTA MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ JA MUINAISESINEIDEN IRTOLÖYTÖPAIKOISTA.....	73
748010001 PAPINKANGAS.....	73
748040001 KÄRNÄ.....	76
1000014206 ALA-HAHO.....	78
1000015335 PENTTILÄ.....	80
KOHDEKUVAUKSET SIIKAJOEN JOKIVARREN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN AIEMMIN TUNTEMATTOMISTA MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ JA MUINAISESINEIDEN IRTOLÖYTÖPAIKOISTA.....	82
UUSI KOHDE 17. AITTAKANGAS.....	82
UUSI KOHDE 18. JAAKOLANKANGAS.....	84
KUVALIITE.....	87
<i>Puuttuu</i> KUVALUETTELO SIIKAJOEN SAARIKOSKEN, RUUKIN ASEMANSEUDUN JA JOKIVARREN OSAYLEISKAAVA-ALUEIDEN MUINAISJÄÄNNÖSINVENTOINNISSA OTETUISTA DIGIKUVISTA.....	101
LÖYTÖLUETTELO MUINAISJÄÄNNÖSKOhteesta SIIKAJOKI KOUKKARIN KUKKULA.....	103
LÖYTÖLUETTELO MUINAISJÄÄNNÖSKOhteesta SIIKAJOKI MIKKELÄ.....	104
LÖYTÖLUETTELO MUINAISJÄÄNNÖSKOhteesta SIIKAJOKI TUOHIMAANPERÄ.....	105

TIIVISTELMÄ

Siikajoen Saarikosken, Ruukin Asemanseudun sekä Jokivarren osayleiskaava-alueiden muinaisjäännösinventointi 28.4.-21.5.2010

Kulttuurintutkijain Osuuskunta Aura

Inventoija: FM Sami Viljanmaa

Siikajoen Saarikosken, Ruukin Asemanseudun sekä Jokivarren alueilla tehtiin osayleiskaavojen laatimiseen liittyvä muinaisjäännösinventointi Oulussa toimivan Kulttuurintutkijain Osuuskunta Auran toimesta Siikajoen kunnan tilaamana keväällä 2010. Inventoinnin tavoitteena oli tarkastaa kaikki inventoinnin kohteena olleilta osayleiskaava-alueilta aiemmin tunnetut kiinteät muinaisjäännökset ja muinaisesineiden löytöpaikat sekä paikallistaa mahdollisimman runsaasti aiemmin tuntemattomia muinaisjäännöskohteita.

Museoviraston kuntakohtaisen muinaisjäännösluettelon mukaan alueilta tunnettiin ennen kevään 2010 inventointia viisi kiinteää muinaisjäännöstä ja kymmenen muinaisesineiden irtolöytöpaikkaa; kyseisten kohteiden nykytila tarkastettiin. Lisäksi löydettiin seitsemäntoista aiemmin tuntematonta kiinteää muinaisjäännöstä ja dokumentoitiin yksi aiemmin tuntematon kivikautinen irtolöytöpaikka. Aiemmin tuntemattomien kohteiden joukossa on kaksi kivikautista asuinpaikkaa, yksi kiviröykkiökohde, kolme mahdollista pyyntikuoppakohdetta, kymmenen tervahautaa ja yksi tarinapaikka.

Viidentoista maastotyöpäivän mittaisen kenttätöyön aikana saatiin muodostettua varsin kattava kuva läpikäytyiltä osayleiskaava-alueilta aiemmin tunnettujen muinaisjäännösten nykytilasta ja onnistuttiin paikallistamaan huomattava joukko aiemmin tuntemattomia muinaisjäännöskohteita. Käytettävissä ollut aika suhteessa inventoitujen alueiden laajuuteen ei kuitenkaan mahdollistanut laajamittaista koekuoppien kaivamista kaikilla muinaisjäännösten löytämisen kannalta potentiaalisilla paikoilla, minkä vuoksi maanpinnalle näkymättömät kohteet lienevät havaittujen muinaisjäännösten joukossa jonkin verran aliedustettuina todelliseen määräänsä nähden.

Löydöt:	KM 38271:1-4, KM 38272:1-3, KM 38273
Kenttätöyöaika:	28.4.-21.5.2010, yhteensä 15 kenttätöyöpäivää
Tutkimuskustannukset:	Siikajoen kunta
Tutkimusraportti:	Sami Viljanmaa 20.6.2010 Museoviraston arkeologian osaston arkistossa, kopio Pohjois-Pohjanmaan museon arkistossa

JOHDANTO

Siikajoen Saarikosken, Ruukin Asemanseudun sekä Jokivarren alueilla tehtiin osayleiskaavojen laatimiseen liittyvä muinaisjäännösinventointi Oulussa toimivan Kulttuurintutkijain Osuuskunta Auran toimesta Siikajoen kunnan tilaamana keväällä 2010. Inventoinnin kenttätyöt ja raportoinnin suoritti FM Sami Viljanmaa. Inventointiin käytettiin viisitoista maastotyöpäivää välillä 28.4.-21.5.2010 ja alkuvalmisteluihin sekä inventointiraportin laadintaan yhteensä kymmenen työpäivää. Raportointi tehtiin kesäkuussa 2010 ja inventointiraportin kopiot toimitettiin työn tilaajalle, Museovirastolle, Pohjois-Pohjanmaan museolle sekä Oulun yliopiston arkeologian laboratorioon.

Inventoinnin tavoitteena oli tarkastaa kaikki inventoinnin kohteena olleilta osayleiskaava-alueilta aiemmin tunnetut kiinteät muinaisjäännökset ja muinaisesineiden löytöpaikat sekä paikallistaa mahdollisimman runsaasti aiemmin tuntemattomia muinaisjäännöskohteita. Lähtökohtana inventoinnille olivat Museoviraston arkeologian osaston arkistotiedot. Ennen inventoinnin kenttätyövaihetta tarkastettiin myös Pohjois-Pohjanmaan museon arkistotiedot inventoitavan alueen osalta, tutustuttiin Siikajokilaakson lähiseudun muinaisjäännöskantaan ja analysoitiin alueen kartta-aineistoa muinaisjäännösten löytämisen kannalta potentiaalisimpien maastonkohtien paikallistamiseksi.

Muinaisjäännösinventointia alueilla ovat aiemmin tehneet Liisa Erä-Esko vuonna 1976 sekä viimeisimpänä Mika Sarkkinen vuonna 1997 Pohjois-Pohjanmaan liiton, Pohjois-Pohjanmaan museon ja Museoviraston yhteistyönä toteuttaman Pohjois-Pohjanmaan kiinteiden muinaisjäännösten luettelointi- ja julkaisuhankkeen yhteydessä. Yksittäisiä muinaisjäännöksiä ovat lisäksi tarkastaneet useat muut tutkijat 1800-luvun lopulta alkaen, varhaisimpina A. O. Heikel vuonna 1896 sekä Arne Europaeus, Julius Ailio ja Sakari Pälvi 1900-luvun kahden ensimmäisen vuosikymmenen aikana.

Museoviraston kuntakohtaisen muinaisjäännösluettelon mukaan alueilta tunnettiin ennen kevään 2010 inventointia viisi kiinteää muinaisjäännöstä. Tunnetuista muinaisjäännöksistä kohteet 708010038 Linnankangas ja 708010040 Pesuankangas ovat jätinkirkkoja, kohteet 708010027 Hietamaa ja 708010046 Sarkkila kivikautisia asuinpaikkoja, ja kohde 748010001 Papinkangas käyttöajaltaan moniperiodinen pyyntikuoppa-alue. Kiinteiden muinaisjäännösten lisäksi alueilta tunnettiin kymmenen muinaisesineiden irtolöytöpaikkaa.

Arkeologisia kaivaustutkimuksia inventoiduilla alueilla on tehty vain muutamia. Saarikoskella Pesuankankaan jätinkirkkoa on tutkinut Aarne Europaeus vuonna 1913 ja Linnankankaan jätinkirkkoa Simo Vanhatalo vuonna 2002. Lisäksi inventoinnin aikana kuultiin nykyisin 70-vuotiaalta Seppo Kangastalolta, että Koukkarin kukkulan lähellä sijaitsevassa Tonterin talossa asunut Maria Vähä oli kertonut hänelle 1940-luvulla Muinaistieteellisen toimikunnan tehneen kaivauksia Koukkarin kukkulalla 1900-luvun alussa ja löytäneen paikalta tuolloin esineitä. Mahdollisesti kukkulalla on voitu tehdä jonkinlainen koekaivaus esimerkiksi vuonna 1913, samassa yhteydessä, kun Pesuankankaan jätinkirkkoa on tutkittu, tai sitten kaivauspaikat ovat paikallisten kertomuksissa sekaantuneet. Jokivarren osayleiskaava-alueella, Papinkankaan laajalla pyyntikuoppa-alueella, suoritettiin kaivauksia Aulis Forssin toimesta vuosina 1983 ja 1986.

ALUEEN LUONNE

Inventoinnin kohteena olleet alueet sijoittuivat Siikajoen varrelle, siten että alueiden joesta kaukaisimmatkaan osat eivät olleet yli kolmen kilometrin etäisyydellä joesta. Saarikosken alue muodosti kokonaisalueesta vajaan puolikkaan, noin 3900 ha, Ruukin Asemanseudun alue oli toiseksi suurin, noin 1800 ha, ja Jokivarren alue oli selvästi pienin, noin 640 ha alallaan. Kokonaisuudessaan inventoitavaa aluetta oli siis noin 6300 ha. Alueiden tarkempi rajaus käy ilmi inventointiraportin yleiskartoista raportin sivuilta 12, 49 ja 72.

Maastonpiirteiltään alueet poikkesivat toisistaan erityisesti korkeutensa osalta. Itäisin Saarikosken alue on korkeudeltaan jokseenkin kokonaisuudessaan viidenkymmenen ja kuudenkymmenen metrin välillä suhteessa merenpintaan. Vain pari korkeinta harjannetta nousevat hieman yli kuudenkymmenen metrin korkeuteen, ja aivan joen rantapenkereet ovat alle viidenkymmenen metrin korkeudella. Ruukin Asemanseudun alue on suurimmalta osaltaan alavampaa, asettuen neljäkymmenen viiden ja viidenkymmenenviiden metrin korkeuskäyrien välille, kuitenkin aivan korkeimmalta harjanteeltaan juuri kuudenkymmenen metrin korkeuskäyrän tavoittaen. Jokivarren alueella korkeus vaihtelee viidentoista ja kolmenkymmenenviiden metrin välillä, joten kyseiseltä alueelta oli potentiaalisesti löydettävissä vain kivikauden lopulle tai sitä nuoremmiksi ajoittuvia muinaisjäännöksiä.

Kaikilla kolmella alueella tasaiset peltoaukeat hallitsevat alueiden yleisilmettä, ja varsinkin Ruukin Asemanseudun sekä Saarikosken alueilla myös suot muodostavat alueista varsin suuren osuuden. Kyseisillä alueilla soiden ja peltojen välillä on jonkin verran moreeni-harjanteita, ja maasto on kaikkiaan varsin kivistä; vain muutamissa paikoissa tavataan kivikautisten asuinpaikkojen löytämiselle potentiaalisempia hiekkapohjaisia kangasmaita.

Jokivarren alueella maaperä on pääosin hiekkaista, erityisesti alueen kaakkoisosassa Papinkankaan tasalla joen molemmin puolin; alueelle tyypillisiä ovat hiekkaiset soiden ympäröimät harjanteet. Vesistöllisesti osayleiskaava-alueita hallitsee Siikajoki; lampia ja puroja alueilla on niukasti, järviä ei lainkaan. Jokivarren alueella on vain pieniä Siikajokeen laskevia puroja, Ruukin Asemanseudun alueella alueen länsiosaan sijoittuva Ohtuanoja, Saarikosken alueella Siikajokeen kaakosta päin Syvälammen kautta Siikajokeen laskeva Iso-oja sekä joen pohjoispuolinen Mankisenoja. Olennaisempia muinaisjäännöskohteiden inventoinnissa Siikajokilaaksossa ovat kuitenkin muinaisen merenrannan eri vaiheet; kivikautiset asuinpaikat ovat varsin tavallisesti sijainneet aivan meren rannalla, mutta maankohoamisen myötä ne ovat usein jääneet hyvinkin kauas nykyvesistöistä.

INVENTOINNIN TOTEUTUKSESTA

Inventoinnin valmisteluvaiheessa tein päätöksen, että soilla ja kyntämättömillä pelloilla en maastotyöaikaa juurikaan käyttäisi. Kyseisillä alueilla muinaisjäännösten havaitseminen on niin epätodennäköistä, että totesin ajankäytön suuntaamisen ensisijaisesti odotusarvoltaan lupaavampiin maastotyyppeihin inventoinnin menestyksekkään toteuttamisen kannalta hyödyllisemmäksi. Tarkimmin kävin siis läpi alueet, joilla maastonmuotojen ja maaperän perusteella muinaisjäännösten havaitseminen vaikutti todennäköisimmältä, ja alueet, jotka sijaitsivat aiemmin tunnettujen muinaisjäännösten tai muinaisesineiden löytöpaikkojen läheisyydessä. Aiemmin tunnetut kohteet tarkastin inventoinnin alkuvaiheessa, koska katsoin kyseisissä kohteissa käymisen edistävän kokonaiskuvan muodostamista inventoitavan alueen muinaisjäännöskannan luonteesta ja auttavan siten myös aiemmin tuntemattomien kiinteiden muinaisjäännösten paikallistamisessa.

Inventoinnin aikana liikuin maastossa pääasiassa jalkaisin. Koska tein inventoinnin kenttätyöt yksin, pyrin suunnittelemaan päiväkohtaiset reitit sellaisiksi, että niiden kulkeminen oli työekonomisesti kannattavaa. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että jätin auton yleensä aamulla paikkaan, joka oli luonteva aloituspiste noin 15 km mittaiselle ympyräreitille. Alueilla, joilla potentiaali muinaisjäännösten löytymiselle vaikutti vähäiseltä ja tieverkosto oli tiheä, siirryin kuitenkin usein autolla suoraan karttojen analysoinnin kautta otollisimmiksi kokemieni maastonkohtien läheisyyteen, mikä toi merkittävää ajansäästöä ja mahdollisti lähtökohtaisesti lupaavimpien alueiden tarkemman läpikäymisen. Suurimmassa osassa läpikäymääni aluetta tarkastelin maastoa vain pintapuolisesti, mutta milloin maastonpiirteet antoivat aiheen olettaa paikalla mahdollisesti sijaitsevan kiinteän muinaisjäännöksen, tein lapiolla muutamia noin 20 cm x 20 cm laajuisia koekuoppia havaitakseni mahdollisesti muinaiseen ihmisaktiiviteettiin liittyvät ilmiöt paikan maaperästä.

Erityisesti historiallisen ajan muinaisjäännösten paikallistamiseksi pyrittiin hyödyntämään myös inventointialueilla pitkään asuneiden henkilöiden paikallistuntemusta. Pyrkimys tuotti tuloksia lähinnä Saarikoskella; muilla alueilla ei juurikaan kohdattu henkilöitä, joilla olisi ollut merkittävää tietoa alueiden menneisyydestä. Tietoja Saarikosken alueen historiallisen ajan kohteista saatiin Tonterin talossa aiemmin asuneelta 80-vuotiaalta Eeva Hiltuselta sekä Mäkelän talossa aiemmin asuneelta 70-vuotiaalta Seppo Kangastalolta.

INVENTOINNIN TULOKSISTA

Inventoinnin yhteydessä todettiin alueilta tunnettujen muinaisjäännösten olevan pääosin kohteiden aiempien tarkastuskertomusten mukaisessa kunnossa. Kohteista kertyi silti myös aiempia tietoja täydentäviä havaintoja; Papinkankaan pyyntikuoppa-alue havaittiin selvästi aiemmin dokumentoitua laajemmaksi, samoin Hietamaan ja Sarkkilan kivikautisilla asuinpaikoilla tavattiin kohteiden alueellista rajausta laajentavia merkkejä muinaisesta aktiviteetista. Pesuankankaan jätinkirkolla voitiin todeta jätinkirkkoa ympäröivä osa Pesuankangasta arkeologisessa mielessä tuhoutuneeksi.

Inventoinnin aikana läpikäydyiltä osayleiskaava-alueilta löydettiin seitsemäntoista aiemmin tuntematonta kiinteää muinaisjäännöstä; alueilta tunnettujen kiinteiden muinaisjäännösten määrä siis yli nelinkertaistui ja nousi kaikkiaan 22:een. Lisäksi dokumentoitiin yksi aiemmin tuntematon kivikautinen irtolöytöpaikka. Inventoinnissa tavattujen kohteiden joukossa on kaksi kivikautista asuinpaikkaa, yksi kiviröykkiökohde, kolme mahdollista pyyntikuoppa-kohdetta, kymmenen tervahautaa ja yksi tarinapaikka.

Inventoinnin aikana läpikäydyt kohteet on raportin helppolukuisuuden edistämiseksi esitelty raportin tekstiosaa seuraavan muinaisjäännösten rauhoitusluokkien esittelyn jälkeen osayleiskaava-alueittain, järjestyksessä Saarikoski, Ruukin Asemanseutu sekä Jokivarren alue. Koosteet kohteiden sijoittumisesta inventoiduille alueille on esitetty luetteloissa kohteista ja niiden jakautumisesta peruskarttalehdille sekä alueita kuvaavien yleiskarttojen yhteydessä. Yleiskarttoja osayleiskaava-aluekohtaisissa kokonaisuuksissa seuraavat kohdekuvaukset peruskarttaotteineen; kuvauksiin on sisällytetty kaikki kolmekymmentäkolme inventoinnin aikana tarkastettua tai löydettyä kohdetta. Inventointikertomuksen kohdekuvauksissa aiemmin tunnetut kohteet ovat Museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin kohdenumeroinnin mukaisessa järjestyksessä. Inventoinnin aikana havaitut aiemmin tuntemattomat kohteet on esitetty aiemmin tunnettujen kohteiden jälkeen, numeroituina yhdestä kahdeksaantoista.

Raportin kuvaliitteeseen on valittu otos inventoinnin aikana kuvatuista digikuvista, lähinnä sellaisia kuvia, joissa muinaisjäännös on selvimmin havaittavissa. Kaikki tarkastetut aiemmin tunnetut ja inventoinnin aikana paikallistetut aiemmin tuntemattomat kiinteät muinaisjäännökset ovat kuvaliitteessä edustettuina, samoin inventoinnin yhteydessä dokumentoitu aiemmin tuntematon kivikautinen irtolöytöpaikka. Kuvaliitteen perässä on kuvaluettelo, johon sisältyvät kaikki inventoinnin aikana kuvatut kuvat, jotka ovat raportin yhteydessä CD-levylle tallennettuina. Raportin viimeisen osan muodostavat löytöluettelot talteen otetuista löydöistä, kohteista Mikkelä, Koukkarin kukkula sekä Tuohimaanperä.

Viidentoista maastotyöpäivän mittaisen kenttätyön aikana saatiin muodostettua varsin kattava kuva läpikäydyiltä osayleiskaava-alueilta aiemmin tunnettujen muinaisjäännösten nykytilasta ja onnistuttiin paikallistamaan huomattava joukko aiemmin tuntemattomia muinaisjäännöskohteita. Käytettävissä ollut aika suhteessa inventoitujen alueiden laajuuteen ei kuitenkaan mahdollistanut laajamittaista koekuoppien kaivamista kaikilla muinaisjäännösten löytämisen kannalta potentiaalisilla paikoilla, minkä vuoksi maanpinnalle näkymättömät kohteet lienevät jonkin verran aliedustettuina todelliseen määräänsä nähden, jos tarkastellaan tavattujen muinaisjäännösten kohdetyyppikohtaisten lukumäärien keskinäisiä suhteita. Erityisesti tervahautojen runsaus löydettyjen kohteiden joukossa on silmiinpistävää, mikä selittyy tervahautojen havaitsemisen helppoudella ja sillä, että useat dokumentoiduista tervahautoista oli merkitty peruskarttoihin, joista ne paikallistettiin jo inventoinnin valmisteluvaiheen aikana. Saarikosken Aittokankaalle peruskarttaan tervahautana merkitty kohde kuitenkin paljastui todennäköisimmin kellarin tai osittain maahan kaivetun eläinsuojan, "maatallin", jäännökseksi, jota ei dokumentoitu.

Muinaisjäännösinventointi ei koskaan ole täysin kattava, joten on täysin mahdollista, että tulevien maankäyttötoimien yhteydessä inventoiduilta osayleiskaava-alueilta vielä tavataan sellaisia muinaisjäännöksiä, joita inventoinnissa ei havaittu. Koska muinaisjäännökset ovat automaattisesti muinaismuistolain (295/1963) suojaamia, on myös nyt suoritettun inventoinnin jälkeen mahdollisesti ilmi tulevat muinaisjäännökset niiden havaitsemisen jälkeen asianmukaisesti huomioitava alueen kaavoituksessa ja niiden säilyttämiseen on pyrittävä. Kaikissa muinaisjäännöskohteita tai niiden säilymistä koskevissa maankäyttösuunnitelmissa tai epäselvyytilanteissa on myös syytä olla yhteydessä Museovirastoon.

Kilpisjärvellä 20.6.2010

Sami Viljanmaa

Muinaisjäännösten rauhoitusluokat

Raportissa käytettyä Museoviraston muinaisjäännösluokitusta voidaan tulkita seuraavasti:

- I-luokka: Muinaisjäännös säilytetään sellaisenaan, eikä sitä saa hävittää missään olosuhteissa. Valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävä muinaisjäännös.
- II-luokka: Muinaisjäännös on kokonaan rauhoitettu, mutta voidaan tutkimusten jälkeen siirtää joko luokkaan I tai III.
- III-luokka: Muinaisjäännös on kokonaan tutkittu tai tuhoutunut, eikä sen säilyttäminen ole tarpeen. Maankäytön kannalta vapaa kohde.

Aiemmin tuntemattomien muinaisjäännöskohteiden osalta inventoinnin suorittaja esittää oman mielipiteensä siitä, mihin rauhoitusluokkaan kokee löytämänsä muinaisjäännöskohteen kuuluvan, mutta virallisen päätöksen kohteen rauhoitusluokasta sekä kohteen tekee kyseisestä alueesta vastaava Museoviraston aluevalvoja.

**Luettelo Siikajoen Saarikosken osayleiskaava-alueen
muinajäännöksistä ja muinaisesineiden irtolöytöpaikoista**

Aiemmin tunnetut muinajäännökset ja irtolöytöpaikat

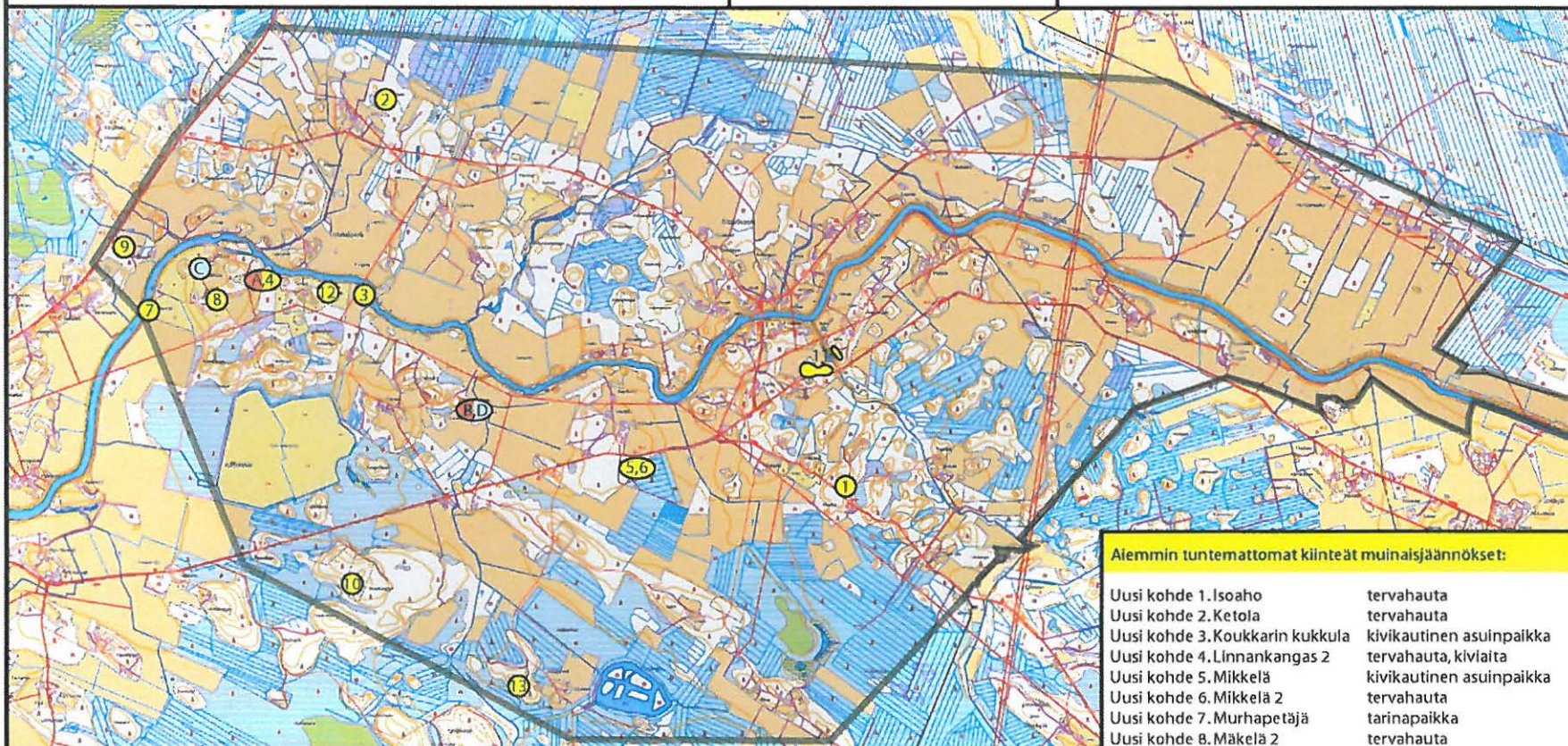
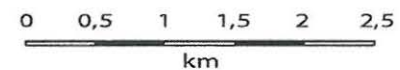
Mj-nro	Kohteen nimi	Kohteen tyyppi	Peruskarttalehti
708010038	Linnankangas	jätinkirkko	2443 08 SAARIKOSKI
708010040	Pesuankangas	jätinkirkko	2443 07 LUOHUA
708040042	Mäkelä	kivikautinen irtolöytöpaikka	2443 08 SAARIKOSKI
708040044	Ojala	kivikautinen irtolöytöpaikka	2443 07 LUOHUA

Aiemmin tuntemattomat muinajäännökset

Nro	Kohteen nimi	Kohteen tyyppi	Peruskarttalehti
1	Isoaho	tervahauta	2443 07 LUOHUA
2	Ketola	tervahauta	2443 08 SAARIKOSKI
3	Koukkarin kukkula	kivikautinen asuinpaikka	2443 08 SAARIKOSKI
4	Linnankangas 2	tervahauta, kiviaita	2443 08 SAARIKOSKI
5	Mikkela	kivikautinen asuinpaikka	2443 07 LUOHUA
6	Mikkela 2	tervahauta	2443 07 LUOHUA
7	Murhapetäjä	tarinapaikka	2443 08 SAARIKOSKI
8	Mäkelä 2	tervahauta	2443 08 SAARIKOSKI
9	Paakkinen	tervahauta	2443 08 SAARIKOSKI
10	Satokangas	tervahauta	2443 07 LUOHUA
11	Syvälampi	pyyntikuoppia, talonpaikka	2443 07 LUOHUA 2443 08 SAARIKOSKI
12	Tonteri	tervahauta	2443 08 SAARIKOSKI
13	Väisäspäri	tervahauta	2443 07 LUOHUA

Yleiskartta Siikajoen Saarikosken osayleiskaava-alueen
muinaisjäännöksistä ja muinaisesineiden irtolöytöpaikoista

Mittakaava 1:50 000

Aiemmin tunnetut kiinteät muinaisjäännökset:

A -> 708010038 Linnankangas jätinkirkko
B -> 708010040 Pesuankangas jätinkirkko

Aiemmin tunnetut muinaisesineiden irtolöytöpaikat:

C -> 708040042 Mäkelä kivikautinen irtolöytöpaikka
D -> 708040044 Ojala kivikautinen irtolöytöpaikka

Aiemmin tuntemattomat kiinteät muinaisjäännökset:

Uusi kohde 1. Isoaho	tervahauta
Uusi kohde 2. Ketola	tervahauta
Uusi kohde 3. Koukkarin kukkula	kivikautinen asuinpaikka
Uusi kohde 4. Linnankangas 2	tervahauta, kiviaita
Uusi kohde 5. Mikkela	kivikautinen asuinpaikka
Uusi kohde 6. Mikkela 2	tervahauta
Uusi kohde 7. Murhapetäjä	tarinapaikka
Uusi kohde 8. Mäkelä 2	tervahauta
Uusi kohde 9. Paackinen	tervahauta
Uusi kohde 10. Satokangas	tervahauta
Uusi kohde 11. Syvälampi	pyyntikuoppia, talonpaikka
Uusi kohde 12. Tonteri	tervahauta
Uusi kohde 13. Väisäspirä	tervahauta

708010038 Linnankangas

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: kivirakenteet, jätinkirkot
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 08 SAARIKOSKI
Koordinaatit: p = 7171 105 / i = 3419 634 / k = 55 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-89-15
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Karila
Omistaja: Kannisto, Kari Tapio

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 5,6 km itäkoilliseen, Siikajoen rannasta vajaat 100 m etelään, Mäkelän talosta noin 0,5 km itään, sijaitsee kivikkoisen pienen mäen laella jätinkirkko. Mäen maaperä on moreenia. Mäki viettää jyrkästi kaikille muille suunnille paitsi länteen; länsirinne on loivapiirteinen. Jätinkirkon soikea kehävalli on kooltaan noin 16-18 m x 27 m, mutta valli ei erotu kovinkaan selvästi. Vallin keskeltä on tavattu likamaata.

TARKASTUSKERTOMUS:

Mäen rinteet jätinkirkon aluetta lukuun ottamatta on hakattu ja laikutettu alle kymmenen vuotta sitten. Laikutukset ovat jo osin umpeenkasvaneet, mutta jossain määrin avointa maanpintaa oli vielä havainnoitavaksi jäljellä. Merkkejä esihistoriallisesta aktiviteetista ei laikutuksista tavattu. Varsinaisen jätinkirkon alueella oli tuuli kaatanut kaksi kookasta mäntyä, jolloin maanpintaa oli paljastunut noin neljän neliömetrin alalta; myös kyseisessä kohdassa havaittiin vain tavanomainen metsämaannos. Kaikkiaan Linnankankaan jätinkirkko on muinaisjäännöksenä varsin epämääräinen, mahdollisesti suurelta osin luonnonmuodostuma, jota ihmisvoimin on vain vähäisesti muokattu.

Kohde tarkastettu: 4.5.2010

Aiemmat tutkimukset:	A. Europaeus	tarkastus	1913
	J. Ailio ja S. Pälsi	tarkastus	1920
	P. Purhonen	tarkastus	1977
	M. Sarkkinen	inventointi	1997
	S. Vanhatalo	koekaivaus	2002

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 1.

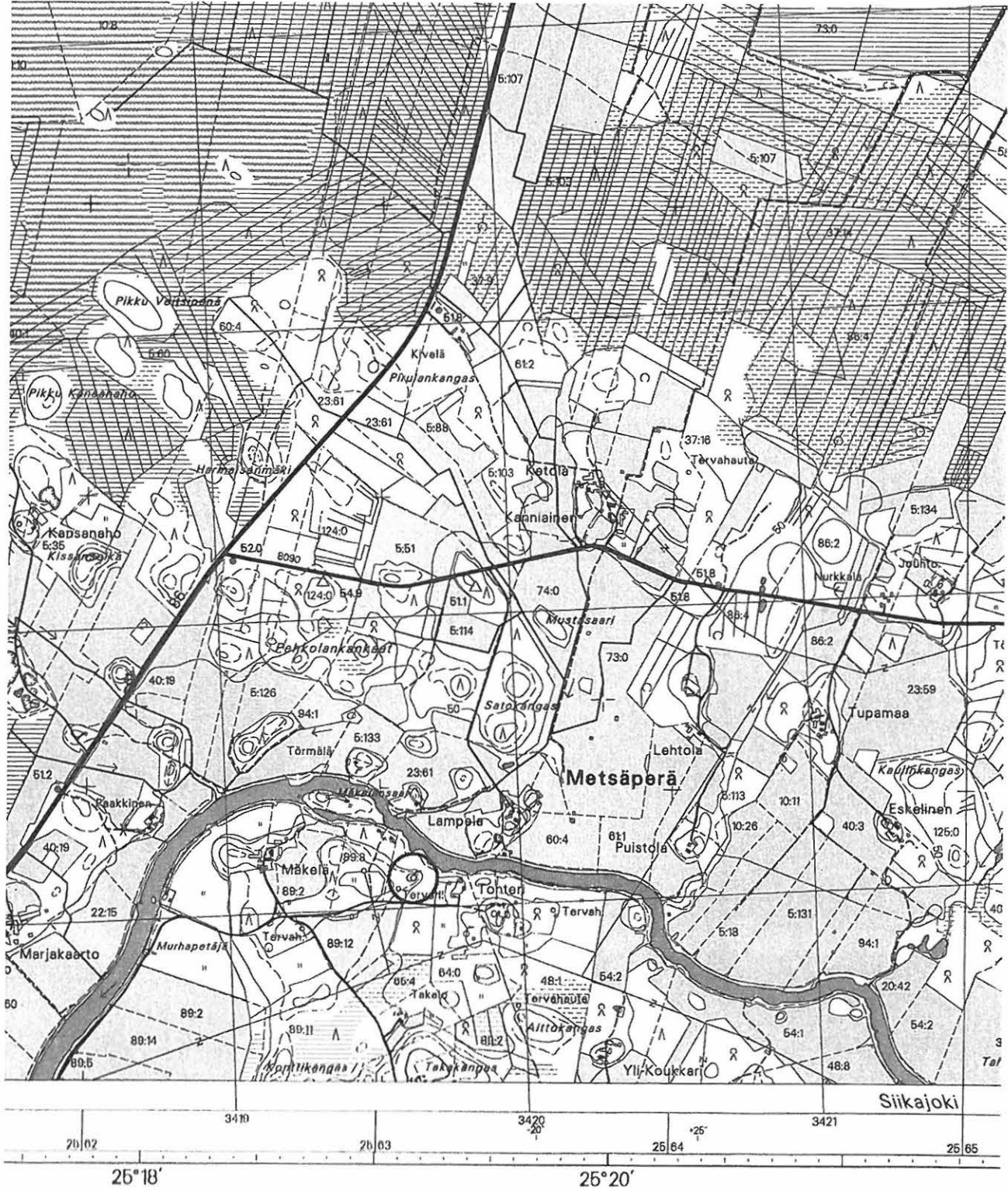
Kartta: Ote peruskartasta 2443 08 SAARIKOSKI, 1: 20 000

708010038 Linnankangas

Jätinkirkko

PK 2443 08 SAARIKOSKI

$p = 7171\ 105 / i = 3419\ 634 / k = 55\ \text{m mpy}$

S. Viljanmaa, Siikajoen Saarikosken osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi

708010040 Pesuankangas

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: kivirakenteet, jätinkirkot
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
Koordinaatit: p = 7169 999 / i = 3421 214 / k = 55 - 57 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-48-3
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Ojala
Omistaja: Mustonen, Pekka Armas Antero
Mustonen, Tuomas Tapani

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 7,0 km itään, Siikajoen rannasta noin 250 m lounaaseen, Ojalan talon eteläpuolella Pesuankankaan laella, sijaitsee noin 24 m x 34 m laajuinen kaakko-luode-suuntainen suorakaiteen muotoinen kehävalli. Kehävalli koostuu pääosin miehen-nostannaisista kivistä, mutta kookkaampiakin kiviä rakenteeseen lukeutuu. Vallin kaakkois- ja luoteispäissä on vallissa muutaman metrin levyiset matalammat kohdat, porttiaukkoja muistuttavat. Kohteen kaivauksissa on löydetty kaksi tasatalttaa, kirves sekä muuta asuinpaikkamateriaalia; kohteen koillispuolelta on löytynyt pohjalaisen kirveen teräpuoli.

TARKASTUSKERTOMUS:

Ojalan talon uuden navetan rakennustöihin liittyen koko Pesuankangas jätinkirkon kohtaa lukuun ottamatta on tasoitettu, ja jätinkirkko on jäänyt kaakkois-, luoteis- ja lounais-sivujensa osalta tasoitettuun alueeseen rajautuvan töyrään päälle. Tasoitettu alue on noin 2 - 3 metriä jätinkirkon tasoa alempana. Luiskattu rinne, joka laskeutuu jätinkirkon luota tasoitetulle alueelle, on noin 45 asteen kulmassa, ja luiskan yläreuna on noin 3 - 5 metrin etäisyydellä kehävallin ulkoreunasta. Puusto jätinkirkon alueelta on poistettu vuonna 2009.

Tarkastuksen yhteydessä jätinkirkolta laskeutuva luiskattu rinne ja tasoitetun alueen reunaosat käytiin huolellisesti lävitse, mutta mitään merkkejä esihistoriallisesta aktiviteetista ei havaittu; ainoa ihmisen toimintaan liittyvä havainto oli varsin moderni lehmän kallo tasoitetun alueen pohjoisosassa. Jätinkirkon lähiympäristö voidaan katsoa arkeologiselta kannalta täysin tuhoutuneeksi.

Kohde tarkastettu: 4.5.2010

Aiemmat tutkimukset:

A. Europaeus	kaivaus	1913
J. Ailio ja S. Pälsi	tarkastus	1920
P. Purhonen	tarkastus	1979
M. Sarkkinen	inventointi	1997

Aiemmat löydöt: KM 6420:1-49 Kivikautisia asuinpaikkalöytöjä
KM 12921 Pohjalaisen kirveen teräpuoli

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 2.

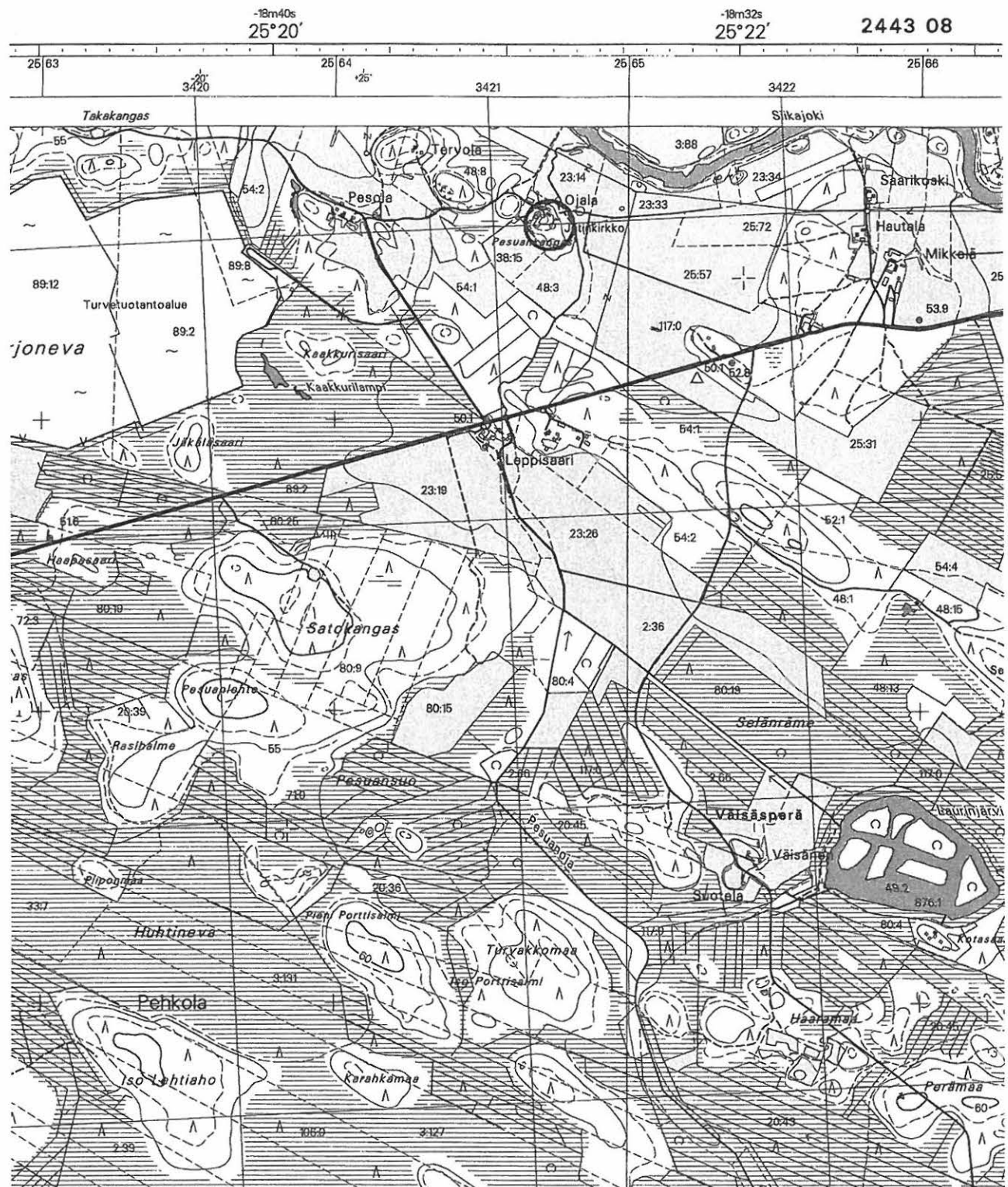
Kartta: Ote peruskartasta 2443 07 LUOHUA, 1: 20 000

708010040 Pesuankangas

Jätinkirkko

PK 2443 07 LUOHUA

p = 7169 999 / i = 3421 214 / k = 55 m mpy

S. Viljanmaa, Siikajoen Saarikosken osayleiskaava-alueen muinaisjännösinventointi

708040042 Mäkelä

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: irtolöytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: ei määritelty
Peruskartta: 2443 08 SAARIKOSKI
Koordinaatit: p = 7171 242 / i = 3419 070 / k = 55 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-89-18
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Mäkelä
Omistaja: Perämäki, Antti Elias

KOHDEKUVAUS:

Aseaineskappaleen löytöpaikka sijaitsee Paavolan kirkosta noin 5,5 km itäkoilliseen, Siikajoen etelärannalla, Mäkelän talon päärakennuksesta noin 70 m – 80 m luoteeseen. Alue on Mäkelän pihapiirin länsipuolella olevan mäen itäosaan raivattua peltoa.

Mika Sarkkisen suorittaman inventoinnin aikana vuonna 1997 pohjoiseen kohti jokea viettävä pelto oli muutaman vuoden ikäistä vähitellen metsittyvää kulokkoa. Maaperän Sarkkinen totesi kivikkoiseksi, paikoin hiekkavaksi. Paikalta ei tuolloin onnistuttu löytämään mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

TARKASTUSKERTOMUS:

Aseaineskappaleen löytöpaikka oli tarkastushetkellä kyntämätöntä peltoa, eikä paikalla havaittu merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä. Löytöpaikan eteläpuolella, Mäkelän talosta länteen sijaitsevan mäen kaakkoisrinteellä sijaitsevasta pellostä osa oli kuitenkin kynnetty, ja kyseinen alue käytiin läpi varsin tarkasti. Paikalla ei havaittu merkkejä esihistoriallisesta aktiviteetista.

Kohde tarkastettu: 4.5.2010

Aiemmat tutkimukset: M. Sarkkinen inventointi 1997

Aiemmat löydöt: KM 5415:1 Kivilaji (aseaineskappale)

Kuvat: -

Kartta: Ote peruskartasta 2443 08 SAARIKOSKI, 1: 20 000

708040042 Mäkelä

Kivikautinen irtolöytöpaikka

PK 2443 08 SAARIKOSKI

p = 7171 242 / i = 3419 070 / k = 55 m mpy

S. Viljanmaa, Siikajoen Saarikosken osayleiskaava-alueen muinaisjäännettöinventointi

708040044 Ojala

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: irtolöytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: III
Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
Koordinaatit: p = 7170 038 / i = 3421 225 / k = 50 – 52,5 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-48-3
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Ojala
Omistaja: Mustonen, Pekka Armas Antero
Mustonen, Tuomas Tapani

KOHDEKUVAUS:

Pohjalaisen kirveen teräkatkelman löytöpaikka sijaitsee Paavolan kirkosta noin 7,0 km itään, Siikajoesta noin 250 metriä lounaaseen, Ojalan talon pihapiirin itäreunalla Pesuankankaan pohjoisosassa. Pesuankangas on korkea pääosin peltojen ympäröimä moreeni-harjanne. Kankaan laella sijaitsee jätinkirkko, kohde 708010040 Pesuankangas.

Esineen kerrotaan löytyneen pellostä, noin 10 m kaakkoon karjatalosta. Maaperä paikalla on ollut kangaspeltomultaa. Löydettyäessä paikalla oli havaittu myös valkeita kiviä ja punaista maata. Löytöpaikka sijaitsee Ojalan päärakennuksen itäpuolella. Mika Sarkkisen suorittaman tarkastuksen aikana vuonna 1997 paikalla ei voitu havaita mitään asuinpaikan merkkejä; löytöalue oli inventoinnin aikana kenttänä. Vanha karjatalo oli purettu ja löytöpaikalle oli tuotu kerros täytemaata.

TARKASTUSKERTOMUS:

Ojalan talon uuden navetan rakennustöihin liittyen Pesuankankaan laki on jätinkirkon aluetta lukuun ottamatta tasoitettu ja pintamaa on puskettu syrjään. Kirveen teräkatkelman löytöpaikka on Ojalan talon pihamaata, jossa maaperä vaikuttaa olevan jokseenkin kauttaaltaan sekoittunutta. Löytöpaikan läheisyydestä ei voida enää realistisesti olettaa tavattavan merkkejä asuinpaikasta tai mistään muustakaan esihistoriallisesta ilmiöstä, vaikka paikalla alkujaan asuinpaikka tai muu kiinteä muinaisjäännös olisikin sijainnut. Löytöpaikka 708040044 Ojala voidaan katsoa arkeologisessa mielessä tuhoutuneeksi.

Kohde tarkastettu: 4.5.2010

Aiemmat tutkimukset: M. Sarkkinen inventointi 1997

Aiemmat löydöt: KM 12921 Pohjalaisen kirveen teräpuoli

Kuvat: -

Kartta: Ote peruskartasta 2443 07 LUOHUA, 1: 20 000

Uusi kohde 1. Isoaho

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
Koordinaatit: $p = 7169\ 276 / i = 3424\ 116 / k = 53\ m\ mpy$

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-38-49
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Haapala
Omistaja: Pihlajavesi, Tyyne

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 9,8 km itään, juuri Pajakantien eteläpuolella, noin 160 metriä Nevalankankaantien ja Pajakantien risteyksestä, sijaitsee kivikkoisen mäntymetsää kasvavan moreenikankaan itäreunalla pienehkö pyöreä tervahauta. Hauta on kaivettu hieman ympäristöään hiekkaisempaan kohtaan, loivasti kohti itää laskevan rinteeseen alaosaan, ja haudan tervanlaskuoja on alarinteen suuntaan.

Tervahaudan läpimitta on noin kuusi metriä mitattuna vallin korkeimmalta kohdalta. Haudan syvyys on noin metrin, ja vallit nousevat noin 0,6 m ympäröivää maastoa korkeammalle. Vallin pohjoisreuna on lievästi vaurioitunut tietä tehtäessä.

Kohde tarkastettu: 11.5.2010

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 3.

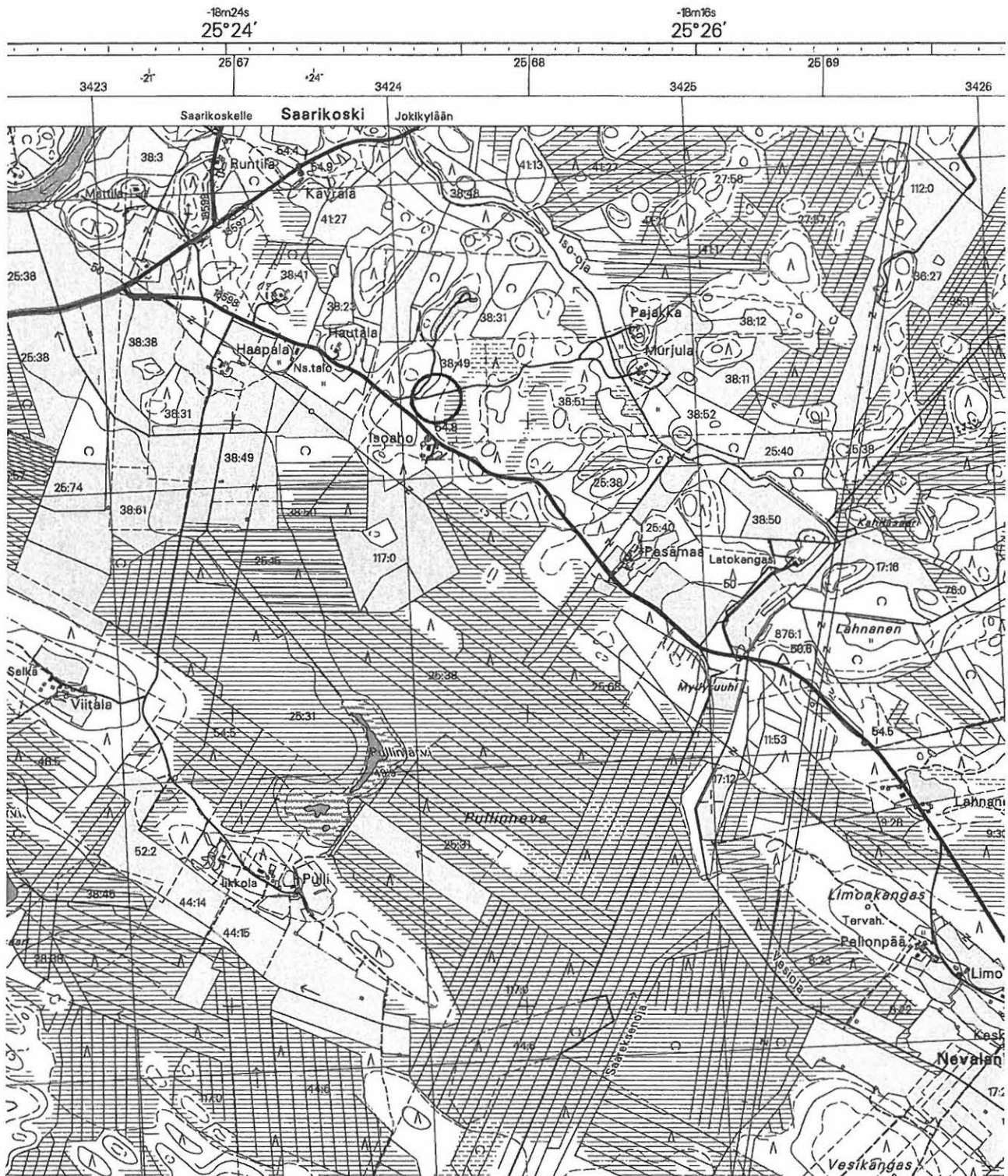
Kartta: Ote peruskartasta 2443 07 LUOHUA, 1: 20 000

Uusi kohde 1. Isoaho

Tervahauta

PK 2443 07 LUOHUA

$p = 7169\ 276 / i = 3424\ 116 / k = 53\ \text{m mpy}$

S. Viljanmaa, Siikajoen Saarikosken osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi

Uusi kohde 2. Ketola

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 08 SAARIKOSKI
Koordinaatit: $p = 7172\ 450 / i = 3420\ 645 / k = 52\ m\ mpy$

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-73-2
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Uusi-Kanniainen
Omistaja: Sarkkinen, Sauli Iisakki

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 7,1 km itäkoilliseen, Siikajoesta noin 1,4 km pohjoiseen, Ketolan talosta noin 0,6 km itään, hakkuuaukealla matalapiirteisen moreenikankaan pohjoisosassa sijaitsee kookas pyöreä tervahauta. Tervahauta on kaakko-luode-suuntaisen harjanteen luoteispäässä. Vallien korkeimmalta kohdalta mitattuna haudan halkaisija on noin 10 m ja syvyys 0,8 m. Tervahauta sijaitsee loivassa rinteessä; ylärinteen puolella vallit ovat noin 0,5 m korkuiset, alarinteen puolella jopa yli metrin korkuiset. Vallit ovat varsin loivat, noin viisi metriä leveät. Tervanlaskuoja sijaitsee alarinteen puolella, kohti luodetta.

Alue tervahaudan ympärillä on hakattu noin kolme vuotta sitten, minkä yhteydessä maaperää on voimakkaasti muokattu. Alue on laikutettu kaivamalla ilmeisesti kaivinkoneella noin viiden metrin välein noin metrin syvyisiä kuoppia. Muutamat kuopat ovat vaurioittaneet tervahaudan vallien ulkoreunoja, mutta tervahaudan pohjaosa sekä tervanlaskuoja ovat säilyneet koskemattomina.

Tervahaudan kaakkoispuolelta, noin 15 m – 30 m etäisyydellä haudasta, on ilmeisesti joitain vuosikymmeniä sitten otettu pienimuotoisesti maa-aineksia, minkä seurauksena paikalle on muodostunut kivikasoja loivapiirteisten umpeenkasvaneiden maa-ainesten-ottokuoppien vierille. Mahdollisesti paikalta on myös lohkottu rakennuskiviä; useat paikan kivikasojen kivistä vaikuttavat tarkoituksellisesti lohkotuilta.

Kohde tarkastettu: 12.5.2010

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 4.

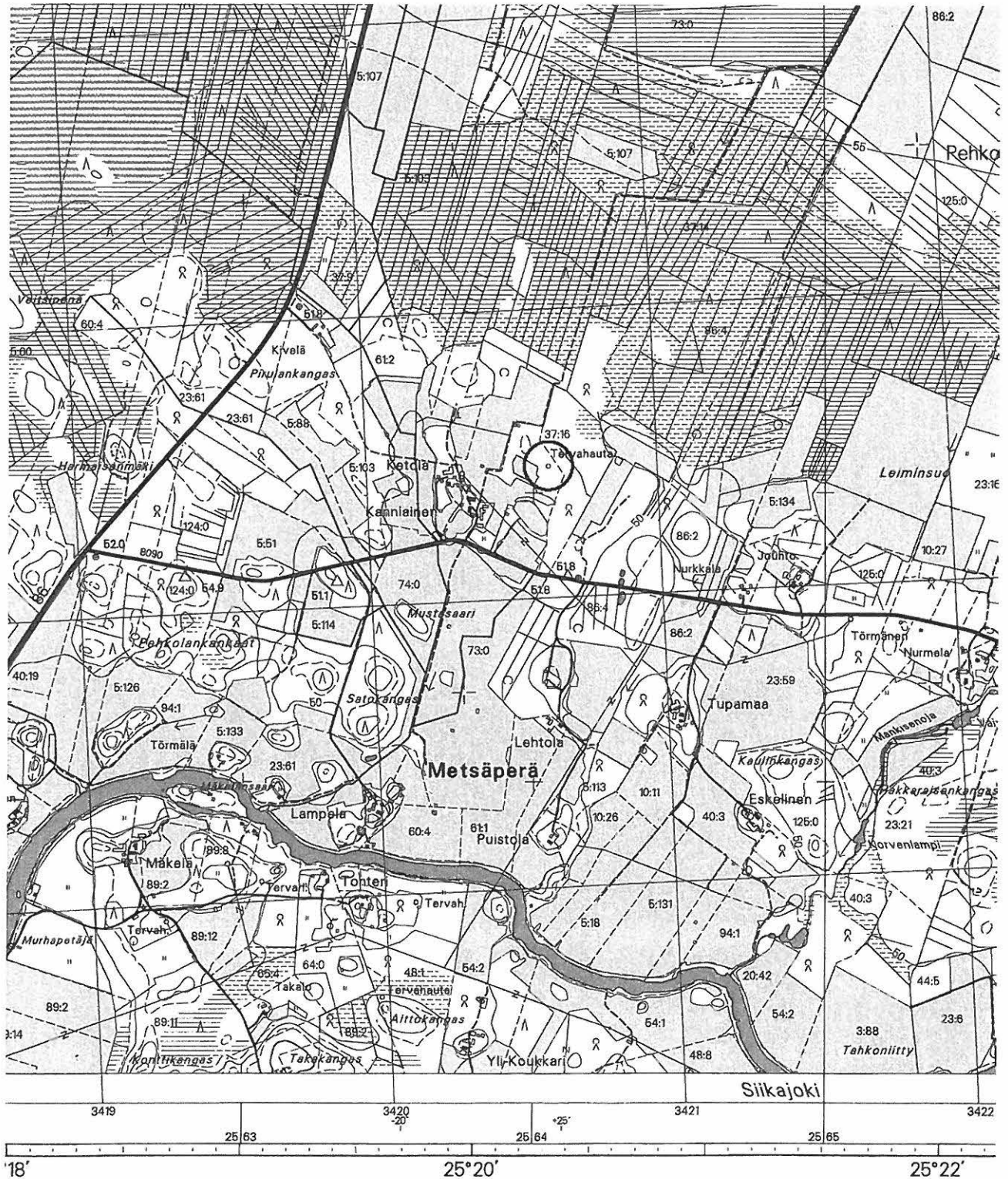
Kartta: Ote peruskartasta 2443 08 SAARIKOSKI, 1: 20 000

Uusi kohde 2. Ketola

Tervahauta

PK 2443 08 SAARIKOSKI

$\rho = 7172\ 450 / i = 3420\ 645 / k = 52\ \text{m mpy}$

S. Viljanmaa, Siikajoen Saarikosken osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi

Uusi kohde 3. Koukkarin kukkula

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 08 SAARIKOSKI
Koordinaatit: p = 7170 915 / i = 3420 356 / k = 50 m mpy (keskikoordinaatti)

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-54-2
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Ylikoukkari
Omistaja: Litmanen, Tauno Ilmari

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 6,3 km itäkaakkoon, Siikajoen eteläpuolella, Yli-Koukkarin talosta noin 450 m pohjoiseen, paikallisten keskuudessa Koukkarin kukkulana tai Koukkarin mäkenä tunnetun mäen lounaisreunalla, sijaitsee kivikautinen asuinpaikka. Aivan pellon kulmasta, metsäisen mäen rinteeseen alta, tavattiin peltomaasta kivinen tuuran terän katkelma tai teelmä. Tuura on vihertävää liusketta ja teräosastaan murtunut; kyntöauran kolhima. Terä on poikkileikkaukseltaan linssimäinen, mahdollisesti keskentekoinen, kenties kookkaammasta rikkoutuneesta esineestä työstetty.

Pellon lähempi tarkastelu tuuran terän löytöpaikan läheisyydessä paljasti kvartsiitti- ja kvartsi-iskokset sekä kivilajiytimen tai raaka-ainekappaleen läpimitaltaan noin 20 m kokoiselta alueelta, joka sijoittuu loivasti etelään viettävään rinteeseen, pellon itäreunan ja pellolla noin 20 m etäisyydellä pellon reunasta kasvavan tuomen välisen itä-länsi-suuntaisen linjan pohjoispuolelle. Pelto on moreenipohjainen, mutta löytöalue vaikuttaa jonkin verran ympäristöään hiekkaisemmalta. Viljely lienee tuhonnut ainakin asuinpaikan kulttuurikerroksen yläosan; pellolle tehdyistä lapionpistoista havaittiin maaperän olevan sekoittunutta 20 cm – 30 cm paksuudelta.

Asuinpaikan koillispuolella Koukkarin kukkulalla on sijainnut läheisessä Tonterin talossa asuneen, nykyään 80-vuotiaan Eeva Hiltusen mukaan sotilasvirkatalo, ”sotilaspuustelli”, Venäjän vallan aikana. Mäen laella on havaittavissa kolmen kookkaan rakennuksen kivi-jalat, jotka rajaavat lounaaseen aukeavaa piha-alueita. Myös mäen jyrkkiä rinteitä on ilmeisesti terassoitu talon käyttöaikana. Eeva Hiltusen äiti Maria Vähä oli kertonut Mäkelän talossa lapsuutensa asuneelle, nykyisin noin 70-vuotiaalle Seppo Kangastalolle nelisenkymmentä vuotta sitten, että Muinaistieteellinen toimikunta olisi tehnyt kaivauksia Koukkarin mäellä ja löytänyt esineitä 1900-luvun alussa. Kenties tutkimuksia on tehty samassa yhteydessä, kun A. Europaeus vuonna 1913 tutki läheistä Pesuankankaan jätinkirkkoa. Paikat ovat toki voineet paikallisten tarinoissa myös sekaantua keskenään.

Kohde tarkastettu: 19.5.2010
Löydöt: KM 38271:1-4
Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuvat 5 ja 6.
Kartta: Ote peruskartasta 2443 08 SAARIKOSKI, 1: 20 000

Uusi kohde 4. Linnankangas 2

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
kivirakenteet, kiviaita
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 08 SAARIKOSKI
Koordinaatit: p = 7171 063 / i = 3419 564 / k = 53 m mpy ← tervahauta
p = 7171 052 / i = 3419 538 / k = 53 m mpy ← kiviaita

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-89-15
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Karila
Omistaja: Kannisto, Kari Tapio

KOHDEKuvaus:

Paavolan kirkosta noin 5,5 km itäkoilliseen, Siikajoen rannasta noin 100 m etelään, kaakkoa kohti viettävässä rinteessä Linnankankaan jätinkirkosta lounaaseen, sijaitsee moreenimaahan kaivettu kookas tervahauta. Alue on hakattu alle kymmenen vuotta sitten, haudankin alueelta ylispuusto on kaadettu. Haudan pohjalla kasvaa nuoria kuusia ja koivuja. Metsänhoitotyöt eivät ole hautaa vahingoittaneet, vaan se on rakenteeltaan erittäin hyvin säilynyt.

Tervahauta on säännöllisen pyöreä, vallin korkeimmalta kohdalta mitattuna haudan halkaisija on noin 12 m. Valli on noin 5 m leveä ja 0,6 m - 1,2 m korkea, jyhkeämpi alarinteen puolella hautaa. Haudan syvyys on noin 1,5 m ja tervanlaskuoja on alarinteen suuntaan, kaakkoon.

Tervahaudan lounaispuolella, noin 30 m etäisyydellä haudan keskikohdasta, on kiviaita, jonka Mika Sarkkinen mainitsi inventointiraportissaan vuonna 1997 Linnankankaan jätinkirkon kohdekuvauksen yhteydessä. Kiviaita on vahvasti sammaloitunut, pohjois-etelä-suuntainen, noin 20 m mittainen ja kolmen metrin levyinen, korkeudeltaan noin 0,6 m. Sarkkisen mukaan kiviaita liittyy viereiseen peltoon, mikä vaikuttaa uskottavalta.

Kohde tarkastettu: 4.5.2010

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuvat 7 ja 8.

Kartta: Ote peruskartasta 2443 08 SAARIKOSKI, 1: 20 000

Uusi kohde 4. Linnankangas 2

Tervahauta, kiviaita

PK 2443 08 SAARIKOSKI

p = 7171 063 / i = 3419 564 / k = 53 m mpy ← tervahauta

p = 7171 052 / i = 3419 538 / k = 53 m mpy ← kiviaita

S. Viljanmaa, Siikajoen Saarikosken osayleiskaava-alueen muinaisjännösinventointi

Uusi kohde 5. Mikkellä

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
Koordinaatit: $p = 7169\ 515 / i = 3422\ 430 / k = 53\ \text{m mpy}$ ← lieden paikka

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-25-78
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Kiimala
Omistaja: Hautala, Esa Tapani

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 8,1 km itään, Siikajoesta noin 0,8 km etelään, hiekkapohjaisen kankaan kaakkoislaidalla, Mikkellän talon suunnalta tulevan ajouran itäpuolella, sijaitsee kivikautinen asuinpaikka. Asuinpaikan keskeinen osa sijoittuu kankaan laidassa olevan käytöstä poistuneen kotitarvesorakuopan läheisyyteen. Kohde on muinaisen rantatörmän päällä, jonka kaakkoispuolinen alavampi maasto on soistunutta. Asuinpaikan lounaispuolella sijaitsee samalta kankaalta dokumentoitu tervahauta (kohde Mikkellä 2), noin 60 m etäisyydellä kotitarvesorakuopasta ja noin 20 m etäisyydellä tervahautaa lähimmistä löydöistä. Kangas on muutamia vuosia sitten hakattu siemenpuuasentoon ja laikutettu.

Halkaisijaltaan noin 20 m laajuisen kotitarvesorakuopan luoteispuolella, noin viiden metrin etäisyydellä kuopan reunasta, havaittiin laikutusjäljissä viiden palaneen kiven keskittymä, ja keskittymän eteläpuolella noin neljän metrin etäisyydellä kvartsi-iskos ja kaksi palanutta kiveä. Kvartsi-iskoksen ja kahden palaneen kiven länsipuolelta noin kahden metrin päästä löydettiin hioimen katkelma; kyseinen löytö vaikuttaa kuitenkin ilmeisimmin historiallisen ajan viikateliipan kappaleelta, eikä siten liity asuinpaikan kivikautiseen kontekstiin. Viiden kiven keskittymän kohdalle tehty lapionpisto sekä keskittymän välittömässä läheisyydessä lapion kärjellä tehty tunnustelu osoittivat, että kyseisessä kohdassa on runsaasti palaneita kiviä pian maanpinnan alapuolella vajaan neliömetrin alalla; muutoin kangas on liki tyystin kivetöntä. Paikalla sijaitsee ilmeisesti kivikautinen liesikiveys, jota metsäpohjan laikutus on vain lievästi ylimmiltä osiltaan vaurioittanut.

Liesikiveyksestä lounaaseen päin tavattiin laikutusjäljissä harvakseltaan palaneita kiviä noin 40 m matkalla sekä lounaisimpana löytönä kvartsi-iskos noin 40 m päässä liedestä. Havaintojen perusteella asuinpaikan keskeisin osa vaikuttaa sijoittuvan lieden välittömään läheisyyteen, mutta asuinpaikan aktiveettialueen voidaan katsoa ulottuvan kankaan reunan suuntaisena noin 20 m levyisenä vyöhykkeenä koillisessa vähintään 10 m päähän ja lounaassa vähintään 40 m päähän havaitusta liesikiveyksestä.

Kohde tarkastettu: 10.5.2010
Löydöt: KM 38272:1-3
Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 9.
Kartta: Ote peruskartasta 2443 07 LUOHUA, 1: 20 000

Uusi kohde 5. Mikkellä
Kivikautinen asuinpaikka
PK 2443 07 LUOHUA

p = 7169 515 / i = 3422 430 / k = 53 m mpy ← lieden paikka

S. Viljanmaa, Siikajoen Saarikosken osayleiskaava-alueen muinaisjännösinventointi

Uusi kohde 6. Mikkela 2

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
Koordinaatit: p = 7169 460 / i = 3422 382 / k = 53 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-25-78
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Kiimala
Omistaja: Hautala, Esa Tapani

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 8,1 km itään, Siikajoesta noin 0,8 km etelään, hiekkapohjaisen kankaan kaakkoislaidalla, Mikkelan talon suunnalta tulevan ajouran itäpuolella, sijaitsee kookas ehjä tervahauta. Kangas on muutamia vuosia sitten hakattu siemenpuuasentoon ja laikutettu, mutta haudan alue on säästetty sekä hakkuulta että maanmuokkaukselta. Hauta on muinaisen rantatörmän päällä, jonka kaakkoispuolinen alavampi maasto on soistunut.

Tervahaudan halkaisija vallin korkeimmalta kohdalta mitattuna on noin kymmenen metriä, vallit ovat noin kuuden metrin levyiset ja metrin korkuiset. Haudan syvyys on noin 1,4 m. Tervanlaskuoja on kohti eteläkaakkoa, alarinteen puolelle.

Noin viidentoista metrin etäisyydellä tervahaudan pohjoispuolella on sijainnut hiilistä koostunut kumpu, halkaisijaltaan noin kuusi metriä. Kumpu lienee ollut alle puolen metrin korkuinen, ja se on alueen laikutuksen yhteydessä jokseenkin kokonaan tuhoutunut.

Kohde tarkastettu: 10.5.2010

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 10.

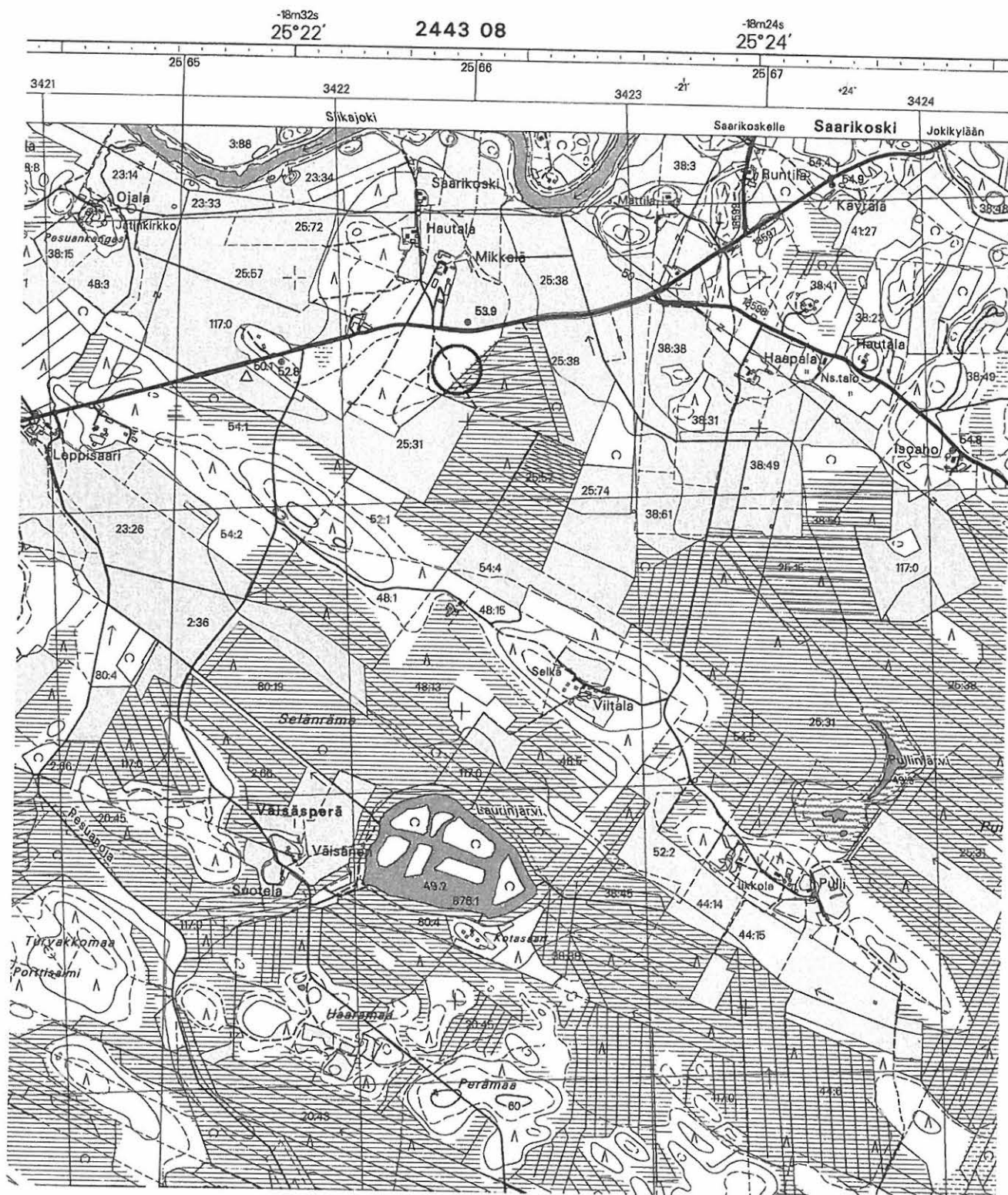
Kartta: Ote peruskartasta 2443 07 LUOHUA, 1: 20 000

Uusi kohde 6. Mikkela 2

Tervahauta

PK 2443 07 LUOHUA

p = 7169 460 / i = 3422 382 / k = 53 m mpy

S. Viljanmaa, Siikajoen Saarikosken osayleiskaava-alueen muinaisjännösinventointi

Uusi kohde 7. Murhapetäjä

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: tarinapaikat
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 08 SAARIKOSKI
Koordinaatit: p = 7170 886 / i = 3418 706 / k = 47 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-89-17
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Perämäki
Omistaja: Stoor, Taina Elisabet
Kallinen, Tommi Juhani

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 4,8 km itäkoilliseen, Mäkelän talosta noin 0,5 km lounaaseen, aivan Siikajoen rantatörmän päällä, sijaitsee maisemaa hallitseva tuuhea, kolmihaarainen, vankkaoksainen mänty, ilmeisesti hyvinkin vanha; puun tyven halkaisija on yli metrin. Puu on noin viiden metrin etäisyydellä joenrannasta, toisella puolen puuta noin viiden metrin etäisyydellä kulkee rannansuuntainen Hoikka-rannantie. Puun juurella on hirsistä tehty puutarhakalusto ja paikka on paikallisen keskuudessa suosittu retkipaikka.

Puusta kerrotaan paikallisten keskuudesta tarinaa, jonka mukaan puuhun olisi hirttäytynyt Mäkelän talon palvelusväkeen kuulunut henkilö. Peruskartalle puu on merkitty nimellä Murhapetäjä, mutta paikalliset tuntevat puulle myös rinnakkaisnimityksen Hirttomänty. Tarinasta vaikuttaa olevan ainakin kaksi eri versiota. Läheisessä Tonterin talossa aiemmin asuneen, nykyisin 80-vuotiaan Eeva Hiltusen mukaan kyseessä olisi ollut talon renki. Mäkelän talossa lapsuutensa asuneen, nykyisin noin 70-vuotiaan Veikko Kangastalon versio tarinasta puolestaan kertoo, että puuhun hirttäytynyt henkilö olisi ollut talon piika, ja että hirttäytynyt piika olisi ollut raskaana talollisen pojalle – emännäksi piikatyttö ei olisi kelvannut, ja siksi olisi hän surmannut itsensä. Yhtä mieltä sekä Hiltunen että Kangastalo ovat siitä, että kyseinen hirttäytyminen on tapahtunut viimeistään 1800-luvulla.

Kohde tarkastettu: 4.5.2010

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 11.

Kartta: Ote peruskartasta 2443 08 SAARIKOSKI, 1: 20 000

Uusi kohde 8. Mäkelä 2

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 08 SAARIKOSKI
Koordinaatit: p = 7170 955 / i = 3419 242 / k = 55 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-89-11
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Isomäkelä
Omistaja: Luonnonperintösäätiö

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 5,2 km itäkoilliseen, Siikajoesta noin 0,4 km etelään, Mäkelän talosta noin 0,3 km eteläkaakkoon, Mäkelän taloon johtavan tien lounaispuolella, aivan tien vieressä, sijaitsee pyöreä tervahauta. Hauta on kuusta ja mäntyä kasvavassa kangas-metsässä ja tervanlaskuoja on kohti koillista. Tervahaudan halkaisija on noin kuusi metriä mitattuna vallin korkeimmalta kohdalta. Vallin korkeus on noin 0,6 metriä ja tervahaudan syvyys noin 1,4 m.

Tervahaudan vallin länsiosassa kasvavan männyn kyljessä on kyltti ”Yksityinen luonnon-suojelualue”, ja haudan pohjoisreunalla sijaitsee rajapyykki. Tervahaudan itäpuolella, noin 20 m metrin päässä haudasta, on kaakko-luode-suuntainen, mitoiltaan noin 20 m x 7 m kokoinen luonnonkivistä kasattu kivijalka. Kyseisellä paikalla on läheisessä Tonterin talossa aikaisemmin asuneen 80-vuotiaan Eeva Hiltusen mukaan sijainnut saharakennus.

Kohde tarkastettu: 4.5.2010

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 12.

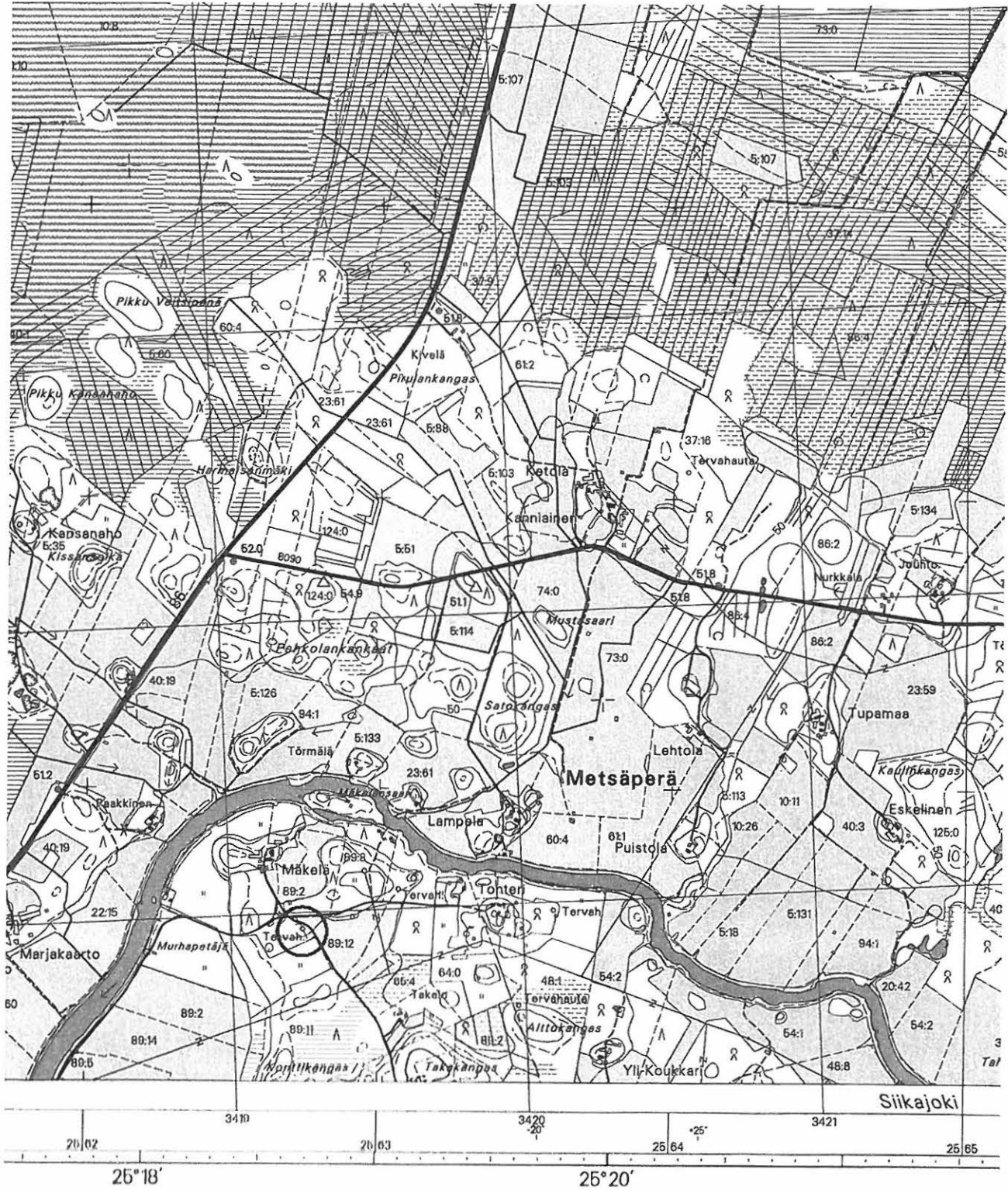
Kartta: Ote peruskartasta 2443 08 SAARIKOSKI, 1: 20 000

Uusi kohde 8. Mäkelä 2

Tervahauta

PK 2443 08 SAARIKOSKI

$p = 7170\ 955 / i = 3419\ 242 / k = 55\ \text{m mpy}$

S. Viljanmaa, Siikajoen Saarikosken osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi

Uusi kohde 9. Paakkinen

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 08 SAARIKOSKI
Koordinaatit: p = 7171 356 / i = 3418 558 / k = 53 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-40-19
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Marjakaarto
Omistaja: Pakkanen, Leo Sakari
Pakkanen, Taina Kaarina

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 4,8 km koilliseen, Paavolantiestä noin 100 m itään, Siikajoesta noin 300 m länteen, Paakkisen taloon johtavan hiekkatien lounaispuolella, lähiympäristöään korkeammalle kohoavan moreenimäen itärinteessä, sijaitsee tervahauta. Tervahautaa ympäröivä alue on hakattu noin kymmenen vuotta sitten ja kasvaa mäntytaimikkoa, mutta tervahaudan pohjalla sekä aivan haudan lähellä kasvavat puut on hakkuussa säästetty.

Tervahaudan läpimitta on noin seitsemän metriä vallin korkeimmalta kohdalta mitattuna, hauta on säännöllisen pyöreä, ja vallin leveys on noin kolme metriä. Alarinteen puolella valli on noin metrin korkuinen, ylärinteen puolella vallin korkeus on noin puoli metriä. Haudan syvyys on noin metri.

Terva on laskettu haudasta alarinteen puolelle, siis kohti itää. Tervanlaskukohdan osalta hauta poikkeaa yleisimmästä hautatyyppistä; tavanomaista tervanlaskuojaa haudassa ei ole, vaan kohdassa, josta terva on haudasta laskettu, on haudan valli muita kohtia kapeampi, ulkoreunaltaan pysty, kivetty; terva on johdettu haudasta kiveyksen läpi kulkeneen tervanlaskuputken kautta. Kyseinen rakenne on mahdollistanut huomattavasti lyhyemmän tervanlaskuputken käytön kuin laskuojallisessa hautatyyppissä.

Kohde tarkastettu: 12.5.2010

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 13.

Kartta: Ote peruskartasta 2443 08 SAARIKOSKI, 1: 20 000

Uusi kohde 10. Satokangas

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
Koordinaatit: $p = 7168\ 622 / i = 3420\ 160 / k = 57,5\ \text{m mpy}$

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-103-13
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Rähvinniitty
Omistaja: Hovi, Pasi Antero

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 5,9 km itään, Saarikoskentiestä noin 0,4 km etelään, Satokankaan lounaisreunalla, sijaitsee kookas ehjä tervahauta. Tervahauta on noin viisitoistavuotiaan mäntytaimikon laidassa. Taimikon alue on äestetty metsän uudistamisen yhteydessä, mutta hauta on äestyksessä kierretty. Satokankaan maaperä on pääosin varsin kivistä moreenia; haudan kohta vaikuttaa kuitenkin hieman ympäristöään vähäkivisemmältä.

Tervahaudan läpimitta vallin korkeimmalta kohdalta mitattuna on noin kymmenen metriä. Vallin korkeus on hieman yli metrin, ja vallin leveys noin neljä metriä. Haudan pohja on jokseenkin samalla tasolla hautaa ympäröivän maaston kanssa. Tervanjuoksutusoja on kohti lounasta, alarinteen puolelle. Tervanjuoksutusojan seinämät on ainakin kivetty. Vallissa tervanjuoksutusojan länsipuolella on vanha ketunpesä, joka ei ainakaan tarkastuksen aikana vaikuttanut olevan käytössä.

Tervahaudan eteläpuolella, noin viiden metrin etäisyydellä haudan vallin ulkoreunasta, sijaitsee pyöreähkö, halkaisijaltaan noin viisimetrisen, noin puolen metrin korkuinen kumpare, joka koostuu pääosin hiilistä. Haudan länsi- ja lounaispuolilla, noin 20 m etäisyydellä haudasta, sijaitsevat lisäksi kaksi muuta hiilikumpareta, hieman edellä kuvattua kumpareta pienemmät, korkeudeltaan noin 0,3 m, läpimitaltaan noin nelimetriset.

Kohde tarkastettu: 2.5.2010

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 14.

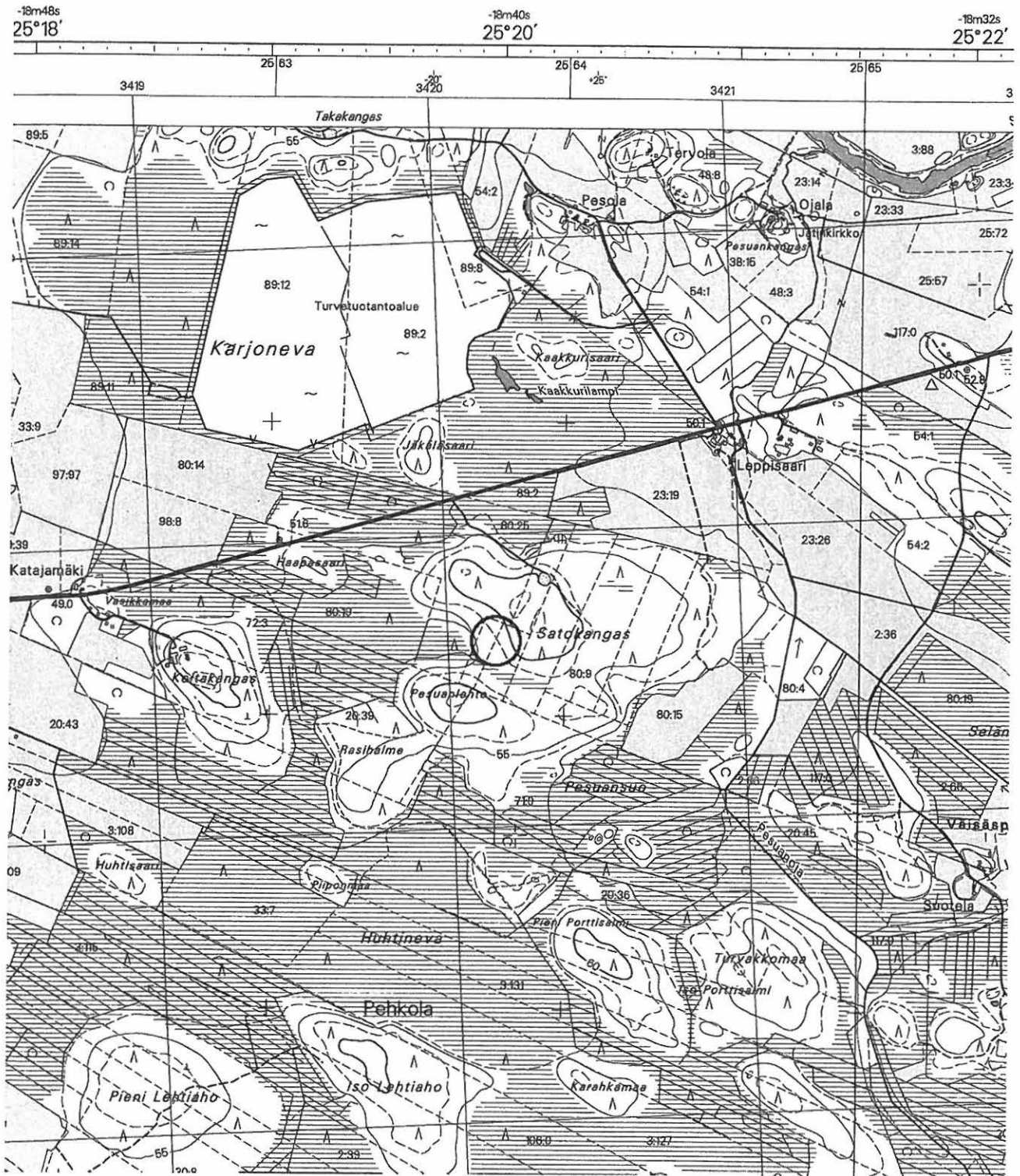
Kartta: Ote peruskartasta 2443 07 LUOHUA, 1: 20 000

Uusi kohde 10. Satokangas

Tervahauta

2443 07 LUOHUA

$p = 7168\ 622 / i = 3420\ 160 / k = 57,5\ \text{m mpy}$

S. Viljanmaa, Siikajoen Saarikosken osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi

Uusi kohde 11. Syvälampi

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat, pyyntikuoppia
Ajoitus: esihistoriallinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 07 LUOHUA, 2443 08 SAARIKOSKI
Koordinaatit:

Kuoppa-alue A → p = 7170 280 – 7170 310 / i = 3424 070 – 3424 095 / k = 55 m mpy
Kuoppa-alue B → p = 7170 340 – 7170 365 / i = 3424 020 – 3424 045 / k = 55 m mpy
Kuoppa-alue C → p = 7170 165 – 7170 180 / i = 3423 960 – 3424 005 / k = 55 m mpy
Kuoppa-alue D → p = 7170 135 – 7170 190 / i = 3423 840 – 3423 875 / k = 55 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kuoppa-alueet A ja B:
Kiinteistötunnus: 748-417-41-17
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Isola
Omistaja: Madetoja, Leo Veli Kustaa

Kuoppa-alueet C ja D:
Kiinteistötunnus: 748-417-41-27
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Käyräkangas
Omistaja: Madetoja, Antti Leevi

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 9,6 km - 9,9 km itään, Siikajoesta noin 0,4 km etelään, Syvälammen itä- ja lounaispuolella sijaitsevilla mäntyä kasvavilla moreenipohjaisilla mäillä on ainakin parikymmentä maakuoppaa, joista suurin osa on todennäköisimmin pyyntikuoppia. Jotkin kuopista, erityisesti lähimpänä Jokikyläntietä sijaitsevat kuopat, ovat myös voineet syntyä tien rakentamisen yhteydessä 1920-luvulla. Muutamiin alueen kuoppiin tehtiin pohjalle lapionpistot, joista havaittiin kuopissa huuhtoutumiskerros. Useimpien kuoppien ympärillä on havaittavissa loivapiirteinen valli.

Kuopat sijaitsevat useana ryhmänä, jotka sijoittuvat seuraavasti:

Kuoppa-alue A: Syvälammen itäpuoleisella mäellä, noin 20 m - 50 m etelään/ lounaaseen entisestä sorakuopasta, on kuusi kuoppaa, halkaisijaltaan kahdesta neljään metriä, syvyydeltään 0,4 m - 0,8 m. Mäki on varsin kivinen, mutta mäenrinteen tasanne, jolle kuopat on kaivettu, vaikuttaa jonkin verran ympäristöään hiekkaisemmalta.

Kuoppa A 1: p = 7170 311 / i = 3424 092	Kuoppa A 4: p = 7170 300 / i = 3424 088
Kuoppa A 2: p = 7170 306 / i = 3424 073	Kuoppa A 5: p = 7170 296 / i = 3424 091
Kuoppa A 3: p = 7170 302 / i = 3424 086	Kuoppa A 6: p = 7170 289 / i = 3424 088

Kuoppa-alue B: Samalla mäellä kuin kuoppa-alue A, on kolme kuoppaa, joista yksi tasanteella mäen luoteisosassa ja kaksi notkelmassa kyseisen tasanteen ja mäen laen välisellä alueella. Kuopat ovat halkaisijaltaan kolmimetrisiä ja syvyydeltään noin 0,5 m.

Kuoppa B 1: p = 7170 362 / i = 3424 024

Kuoppa B 2: p = 7170 347 / i = 3424 040

Kuoppa B 3: p = 7170 341 / i = 3424 033

Kuoppa-alue C: Syvälammen lounaispuoleisella mäellä seitsemän kuoppaa Jokikyläntien pohjoispuolella, noin 40 m matkalla itä-länsi-suuntaisesti sijoittuneina, noin 15 m - 20 m etäisyydellä tiestä. Kuopista viisi noin metrin syvyisiä, halkaisijaltaan kahdesta viiteen metriä. Pienimmät kaksi noin 0,6 m syvyisiä ja halkaisijaltaan noin kaksimetrisiä. Tien eteläpuolella samalla kohdalla, alavammassa kuusikossa, on lisäksi muutamia lähinnä soranottokuopilta vaikuttavia epämääräisempiä kuopanteita.

Kuoppa C 1: p = 7170 173 / i = 3423 962

Kuoppa C 2: p = 7170 169 / i = 3423 974

Kuoppa C 3: p = 7170 173 / i = 3423 975

Kuoppa C 4: p = 7170 176 / i = 3423 982

Kuoppa C 5: p = 7170 174 / i = 3423 984

Kuoppa C 6: p = 7170 175 / i = 3423 994

Kuoppa C 7: p = 7170 176 / i = 3423 000

Kuoppa-alue D: Kuopparyhmästä C länteen noin sadan metrin etäisyydellä, seuraavalla moreeniharjanteella, sijaitsee viisi kuoppaa, halkaisijaltaan neljästä kuuteen metriä, syvyydeltään 0,5 m - 1,2 m. Kuoppa D 5 sijaitsee Jokikyläntien eteläpuolella, noin kymmenen metriä tiestä etelään, muut kuopat ovat pohjoispuolella tietä.

Kuoppa D 1: p = 7170 184 / i = 3423 842

Kuoppa D 2: p = 7170 172 / i = 3423 862

Kuoppa D 3: p = 7170 165 / i = 3423 845

Kuoppa D 4: p = 7170 168 / i = 3423 858

Kuoppa D 5: p = 7170 138 / i = 3423 872

Talonpaikka: Kuoppa-alueen B luoteispuolella, samaisen mäen luoteisella reunalla, on vanhoja rakennusten perustoja. Läheisen Isolan talon vanha emäntä kertoi paikalla asutun 1800-luvulla. Perustat on ladottu jyrkeistä maakivistä, ja ne sijoittuvat seuraavasti:

Talonpaikan alue: p = 7170 380 – 7170 400 / i = 3424 000 – 3424 025 / k = 55 m mpy

-Kivijalka, ilmeisesti päärakennuksen paikka, rinteeseen suuntaainen, koko noin 8 m x 5 m, keskikoordinaatti: p = 7170 394 / i = 3424 010

-Osittain maahan kaivetun tallirakennuksen jäännökset, "maatalli", koko noin 4 m x 4 m, keskikoordinaatti: p = 7170 392 / i = 3424 021

-Mahdollisesti kellarin jäännökset, pyöreä kuoppa mäen rinteessä, läpimitaltaan noin 6 m, keskikoordinaatti: p = 7170 386 / i = 3424 005

Kohde tarkastettu: 18.5.2010

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuvat 15 ja 16.

Kartta: Ote peruskartasta 2443 07 LUOHUA, 1: 20 000
Ote peruskartasta 2443 08 SAARIKOSKI, 1: 20 000

Uusi kohde 11. Syvälampi

Pyyntikuoppia

2443 07 LUOHUA ja PK 2443 08 SAARIKOSKI

Kuoppa-alue A → p = 7170 280 – 7170 310 / i = 3424 070 – 3424 095 / k = 55 m mpy

Kuoppa-alue B → p = 7170 340 – 7170 365 / i = 3424 020 – 3424 045 / k = 55 m mpy

Kuoppa-alue C → p = 7170 165 – 7170 180 / i = 3423 960 – 3424 005 / k = 55 m mpy

Kuoppa-alue D → p = 7170 135 – 7170 190 / i = 3423 840 – 3423 875 / k = 55 m mpy

S. Viljanmaa, Siikajoen Saarikosken osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi

Uusi kohde 12. Tonteri

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 08 SAARIKOSKI
Koordinaatit: p = 7170 971 / i = 3420 095 / k = 48 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-48
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Aho
Omistaja: Hiltunen, Aarne (perikunta)
Hiltunen, Eeva Maria

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 6,1 km itäkoilliseen, Siikajoesta noin 80 m etelään, Tonterin talosta noin 0,2 km itään, sekametsää kasvavan kumpareen itäreunalla, sijaitsee pyöreä, ehjä, erittäin hyvin säilynyt tervahauta. Noin 20 m haudan eteläpuolella kulkee peltojen välinen ajoura, ja noin 20 m haudan itäpuolella on pellon reuna.

Tervahaudan halkaisija vallin korkeimmalta kohdalta mitattuna on noin seitsemän metriä. Haudan varsin jyrkkäpiirteinen valli on noin neljän metrin levyinen ja noin 1,2 m - 1,5 m korkuinen, korkeimmillaan haudan itäosassa, alarinteen puolella, johon suuntaan myös tervanlaskuoja laskee.

Kohde tarkastettu: 4.5.2010

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 17.

Kartta: Ote peruskartasta 2443 08 SAARIKOSKI, 1: 20 000

Uusi kohde 13. Väisäsperä

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
Koordinaatit: p = 7167 850 / i = 3421 436 / k = 53 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-20-45
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Perämaa
Omistaja: Siikajoen kunta

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 7,2 km itäkaakkoon, Saarikoskentiestä noin 1,6 km etelään, Väisäsperän länsipuolella olevan mäntykankaan lounaisreunalla, lounaaseen viettävässä rinteessä, sijaitsee pyöreä moreenimaahan kaivettu ehjä tervahauta. Haudan pohjoispuolella aivan haudan vieressä kulkee metsätyökoneen ajoura. Hauta on pienehkö, halkaisija vallin korkeimmalta kohdalta mitattuna noin kuusi metriä. Loivapiirteinen valli on noin kolmen metrin levyinen ja sen korkeus on noin 0,4 m. Hauta on noin metrin syvyinen ja haudan tervanlaskuoja on kohti lounasta, alarinteen suuntaan.

Tervahaudan vallin vieressä haudan kaakkoispuolella sijaitsevat kaksi kuoppaa, halkaisijaltaan noin metriset, syvyydeltään noin 0,4 m. Ilmeisesti kyseisten kuoppien käyttötarkoitus on liittynyt tervahaudan polttamiseen.

Kohde tarkastettu: 10.5.2010

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 18.

Kartta: Ote peruskartasta 2443 07 LUOHUA, 1: 20 000

Uusi kohde 13. Väisäperä

Tervahauta

PK 2443 07 LUOHUA

p = 7167 850 / i = 3421 436 / k = 53 m mpy

S. Viljanmaa, Siikajoen Saarikosken osayleiskaava-alueen muinaisjännösinventointi

Luettelo Siikajoen Ruukin Asemanseudun osayleiskaava-alueen muinaisjäännöksistä ja muinaisesineiden irtolöytöpaikoista

Aiemmin tunnetut muinaisjäännökset ja irtolöytöpaikat

Mj-nro	Kohteen nimi	Kohteen tyyppi	Peruskarttalehti
708010027	Hietamaa	kivikautinen asuinpaikka	2443 05 RUUKKI
708010046	Sarkkila	kivikautinen asuinpaikka	2443 05 RUUKKI
708040024	Koivukangas SW	kivikautinen irtolöytöpaikka	2443 05 RUUKKI
708040045	Tikkalankangas	kivikautinen irtolöytöpaikka	2443 05 RUUKKI
708040048	Marjomaa	kivikautinen irtolöytöpaikka	2443 05 RUUKKI
708040058	Virsu	kivikautinen irtolöytöpaikka	2443 05 RUUKKI
1000014914	Tikkakangas	kivikautinen irtolöytöpaikka	2443 05 RUUKKI

Aiemmin tuntemattomat muinaisjäännökset ja irtolöytöpaikat

Nro	Kohteen nimi	Kohteen tyyppi	Peruskarttalehti
14	Hiljala	maakuoppia / pyyntikuoppia	2443 05 RUUKKI
15	Kursunpuro	kiviröykkiötä	2443 05 RUUKKI
16	Tuohimaanperä	Kivikautinen irtolöytöpaikka	2443 05 RUUKKI

Yleiskartta Siikajoen Ruukin Asemanseudun osayleiskaava-alueen muinaisjäänöksistä ja muinaisesineiden irtolöytöpaikoista

0 0,5 1 1,5 2 2,5
km

Mittakaava 1: 50 000

Aiemmin tunnetut kiinteä muinaisjäänökset:

A --> 708010027 Hietamaa kivistä asuinpaikka
B --> 708010046 Sarkkila kivistä asuinpaikka

Aiemmin tuntemattomat kiinteät muinaisjäänökset:

Uusi kohde 14. Hiljala maakuoppia / pyyntikuoppia (?)
Uusi kohde 15. Kursunpuro kiviröykkiötä

Aiemmin tunnetut muinaisesineiden irtolöytöpaikat:

C --> 708040024 Koivukangas SW kivistä irtolöytöpaikka
D --> 708040045 Tikkalankangas kivistä irtolöytöpaikka
E --> 708040048 Marjomaa kivistä irtolöytöpaikka
F --> 708040058 Virsu kivistä irtolöytöpaikka
G --> 1000014914 Tikkakangas kivistä irtolöytöpaikka

Aiemmin tuntemattomat muinaisesineiden irtolöytöpaikat:

Uusi kohde 16. Tuohimaanperä kivistä irtolöytöpaikka

708010027 Hietamaa

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
Koordinaatit: p = 7175 740 – 7175 870 / i = 3408 240 – 3408 305 / k = 47,5 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-418-9-9
Alue tai rekisterikylä: Ruukki
Tila: Hietamaa
Omistaja: Tornator Oy

KOHDEKUVAUS:

Revonlahden kirkosta noin 7,9 km kaakkoon, Ruukin asemalta noin 1,4 km länsiluoteeseen, Ohtuanojan ja tämän länsipuoleisen hiekkakuopan välisellä kankaalla, sijaitsee kivikautinen asuinpaikka. Kohteen löysi Mika Sarkkinen vuonna 1997. Kangas oli tuolloin hakattu ja laikutettu, ja Sarkkinen havaitsi alueella kvartsi-esineitä ja -iskoksia sekä palaneita kiviä. Löydöt muodostivat kankaan reunaan muinaisrannan suuntaisen vyöhykkeen, joka oli noin 40 m – 50 m leveä ja noin 100 m mittainen. Muinainen aktiviteetti vaikutti keskittyneen ympäröivää aluetta korkeammalle dyynimäiselle harjanteelle.

TARKASTUSKERTOMUS:

Hietamaan hiekkakuopassa sijaitsee Formula Karting -rata sekä uimapaikka sorakuoppalammella. Hiekkakuopan itä- ja eteläpuolille on tehty valaistu pururata. Hietamaan kivikautisesta asuinpaikasta suurin osa on nykyisin noin 15-vuotiasta tiheää männikköä. Sarkkisen havainnoimat laikutusjäljet olivat kasvaneet tyystin umpeen, ja taimikossa oli ilman koekuopitusta mahdotonta havaita mitään merkkejä asuinpaikasta. Sitä vastoin kohdassa, jossa valaistu pururata laskeutuu sorakuopan pohjalle kuopan itäpäässä, oli maaperän havainnointiin hyvä mahdollisuus; rata laskeutuu sorakuopan pohjalle luiskamaisesti, ja tämän vuoksi sorakuopan reunaan on tehty maaleikkaus.

Maaleikkauksesta, pururadan eteläreunalta, noin 40 m etäisyydellä hiekkakuopan pohjalla kulkevan tien ja pururadan risteyksestä, koordinaattipisteestä p = 7175 760 / i = 3408 260, tavattiin useita palaneita kiviä sekä kvartsi-iskos. Vaikuttaa siltä, että asuinpaikka jatkuu kapeana vyöhykkeenä hiekkakuopan itäpuolella jonkin verran etelämmäksi kuin Sarkkinen on arvioinut, maastonmuodon perusteella todennäköisesti ainakin 20 m – 30 m pururadan eteläpuolelle. Mikäli kyseiselle alueella oltaisiin suuntaamassa rakennus/maankäyttötoimia, tulisi alueella ennen maaperään kajoamista suorittaa koekaivaukset asuinpaikan tarkemman alueellisen rajauksen selvittämiseksi.

Kohde tarkastettu: 29.4.2010

Aiemmat tutkimukset: M. Sarkkinen inventointi 1997

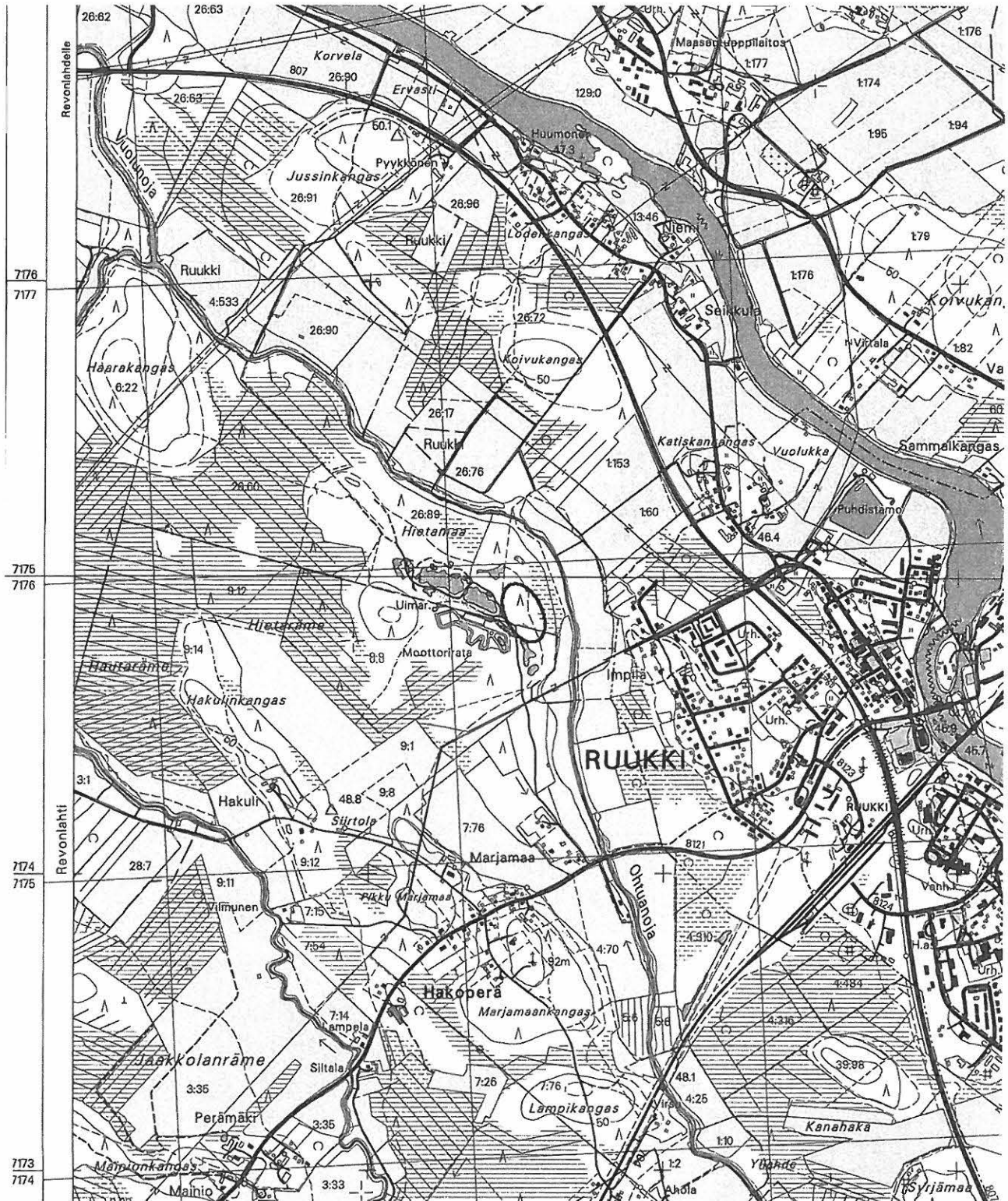
Aiemmat löydöt: KM 30698 Kvartsiesineen katkelma

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 19.

Kartta: Ote peruskartasta 2443 05 RUUKKI, 1: 20 000

708010027 Hietamaa
Kivikautinen asuinpaikka
PK 2443 05 RUUKKI

$p = 7175\ 740 - 7175\ 870 / i = 3408\ 240 - 7175\ 305 / k = 47,5\ \text{m mpy}$

S. Viljanmaa, Siikajoen Ruukin Asemansseudun osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi

708010046 Sarkkila

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
Koordinaatit: p = 7173 720 – 7173 800 / i = 3410 810 – 3140 880 / k = 47,5 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-15-17
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Sarkkila
Omistaja: Fingerroos, Raimo Olavi Johannes
Halonen, Irma Anneli

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 5,5 km luoteeseen, Ruukin asemalta noin 2,0 km kaakkoon, Siikajoen itärannalla, sijaitsee Sarkkilan kivikautinen asuinpaikka. Kohde tunnetaan myös nimellä Viljamaa. Alue on loivasti kohti jokea viettävää maaperältään hiekkaista peltoa. Paikalta on löydetty useita kiviesineitä. Kohde on tarkastettu vuosina 1967 ja 1997, mutta asuinpaikan laajuudesta tai rajauksesta ei ole saatu lisähavaintoja.

TARKASTUSKERTOMUS:

Talon lounais- ja luoteispuolinen pelto, jolta esineet ovat löytyneet, oli pääosin kyntämättä, lukuun ottamatta pientä kasvimaata, jonka maaperää voitiin havainnoida. Mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa kasvimaasta ei tavattu. Havainnointia tehtiin myös talon etelä- ja itäpuolille sijoittuvilla peltoalueilla. Talon kaakkoispuolelta, noin 15 m etäisyydellä piharakennuksen takaseinästä, havaittiin kaksi kvartsi-iskosta, joita ei kuitenkaan otettu talteen. Aiempien löytöjen ja tarkastuksen yhteydessä tavattujen iskosten perusteella vaikuttaa, että kyseessä on laaja, ilmeisesti pesäkkeinen asuinpaikka, jonka keskeinen osa sijoittuu paikalla olevan talon pihapiiriin. Kohteen kulttuurikerrokset ovat lienevät pääosin tuhoutuneet rakentamisen ja viljelyn seurauksena. Mikäli paikalle oltaisiin rakentamassa uudisrakennuksia, tulisi paikalla kuitenkin ensin suorittaa koekaivaukset, jotta asuinpaikan mahdollisesti säilyneet osat saataisiin tutkittua ennen rakentamista.

Tarkastuksen aikana talon emäntä oli paikalla, ja hän näytti pihalta löytämänsä kirveen-terän muotoista kiveä, joka kuitenkin todettiin luonnonkiveksi. Talon väkeä kehoitettiin jatkossakin tarkkailemaan, nouseeko pelloista tai pihamaalta esille esinelöytöjä.

Kohde tarkastettu: 6.5.2010

Aiemmat tutkimukset:	O. Keskitalo	tarkastus	1967
	M. Sarkkinen	inventointi	1997

Aiemmat löydöt: KM 11661:1-3 Tuura, liuskeveitsi ja keihäänkärki
KM 17304 Kivikirveen teelmä
PPM 4274:1-2 Kivikirveen katkelma ja taltan teelmä/uusinnos

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 20.

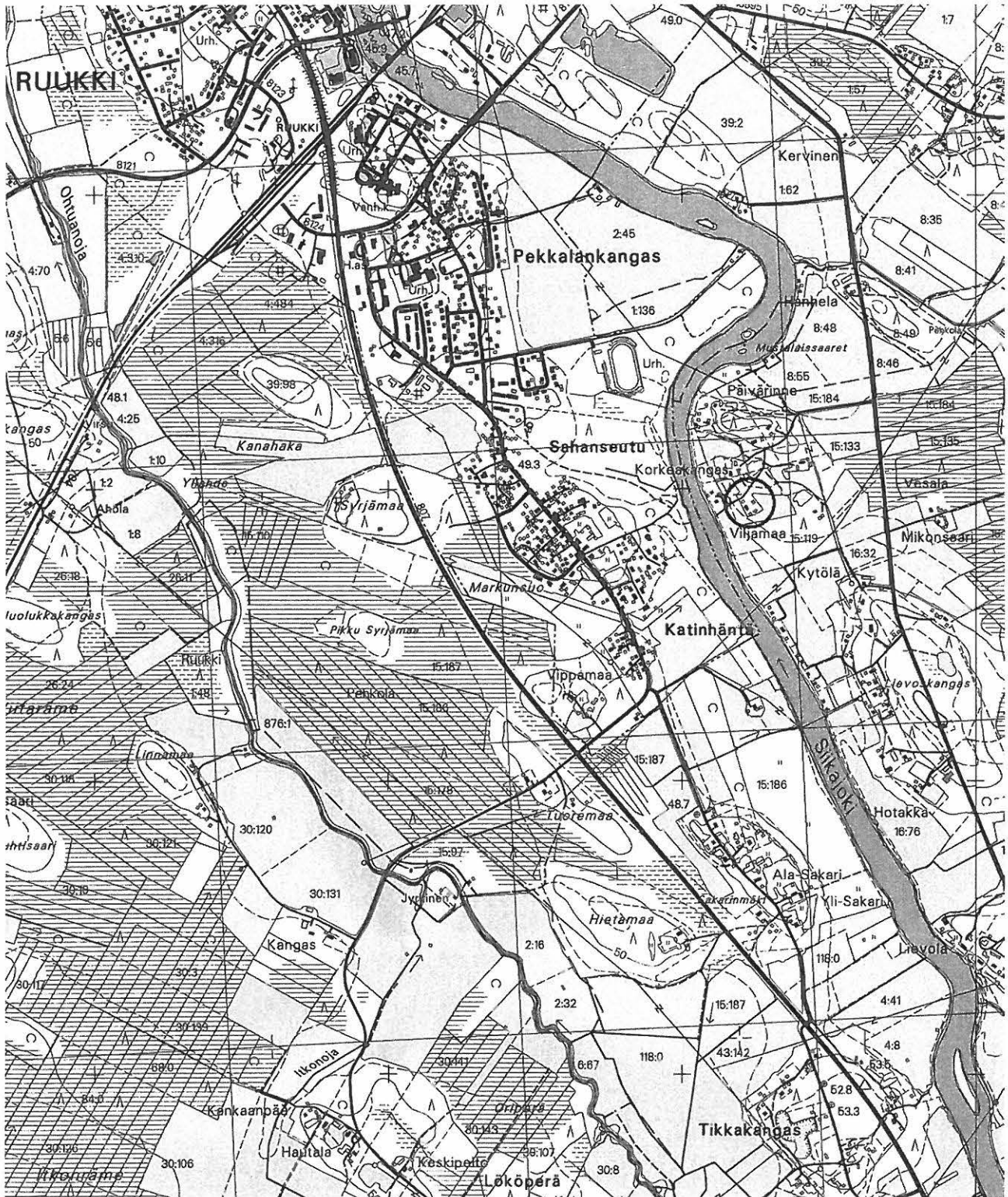
Kartta: Ote peruskartasta 2443 05 RUUKKI, 1: 20 000

708010046 Sarkkila

Kivikautinen asuinpaikka

PK 2443 05 RUUKKI

$p = 7173\ 720 - 7173\ 800 / i = 3410\ 810 - 3140\ 880 / k = 47,5\ \text{m mpy}$

S. Viljanmaa, Siikajoen Ruukin Asemansseudun osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi

708040024 Koivukangas SW

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: irtolöytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: ei määritelty
Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
Koordinaatit: p = 7176 365 / i = 3408 102 / k = 45 – 47,5 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-411-26-76
Alue tai rekisterikylä: Revonlahti
Tila: Allinmaa
Omistaja: Runtti, Veli Paavo
Runtti, Eeva Anneli

KOHDEKUVAUS:

Revonlahden kirkosta noin 7,4 km kaakkoon, Ruukin asemalta noin 1,8 km luoteeseen, pellolta Ohtuanojan koillisrannalta vastapäätä Hietamaan kivikautista asuinpaikkaa, on löytynyt vuonna 1958 Pohjois-Pohjanmaan Museon kokoelmissa oleva tasatalta.

Mika Sarkkinen tarkasti tasataltan löytöpaikan vuonna 1997. Hän havaitsi tuolloin, että loivasti kohti Ohtuanojaa laskeva pelto on aiemmin ollut varsin kosteaa aluetta, ja että paikalla on erotettavissa Ohtuanojan vanhoja tulvauomia. Pellon koillispuolella sijaitsevan Koivukankaan maaperän Sarkkinen totesi kivikkomoreeniksi; mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa ei paikalla Sarkkisen tarkastuksen yhteydessä tavattu.

TARKASTUSKERTOMUS:

Muinaisjäännösrekisterissä olevan koordinaattipisteen todettiin osoittavan kilometrin verran liian etelään; kohteen todellinen sijainti kuitenkin selvisi Sarkkisen inventointi-raportista. Tasataltan löytöpaikka on Sarkkisen kuvausta vastaavassa tilassa. Tarkastus-hetkellä pelto oli kynnettyä ja varsin märkä. Kävely pellolla ei tuottanut arkeologisesti kiinnostavia havaintoja. Tasataltta ei siis ilmeisesti liity kiinteään muinaisjäännökseen, vaan sitä on edelleen syytä pitää yksittäisenä irtolöytönä.

Kohde tarkastettu: 28.4.2010

Aiemmat tutkimukset: M. Sarkkinen inventointi 1997

Aiemmat löydöt: PPM 6655 Tasataltta

Kuvat: -

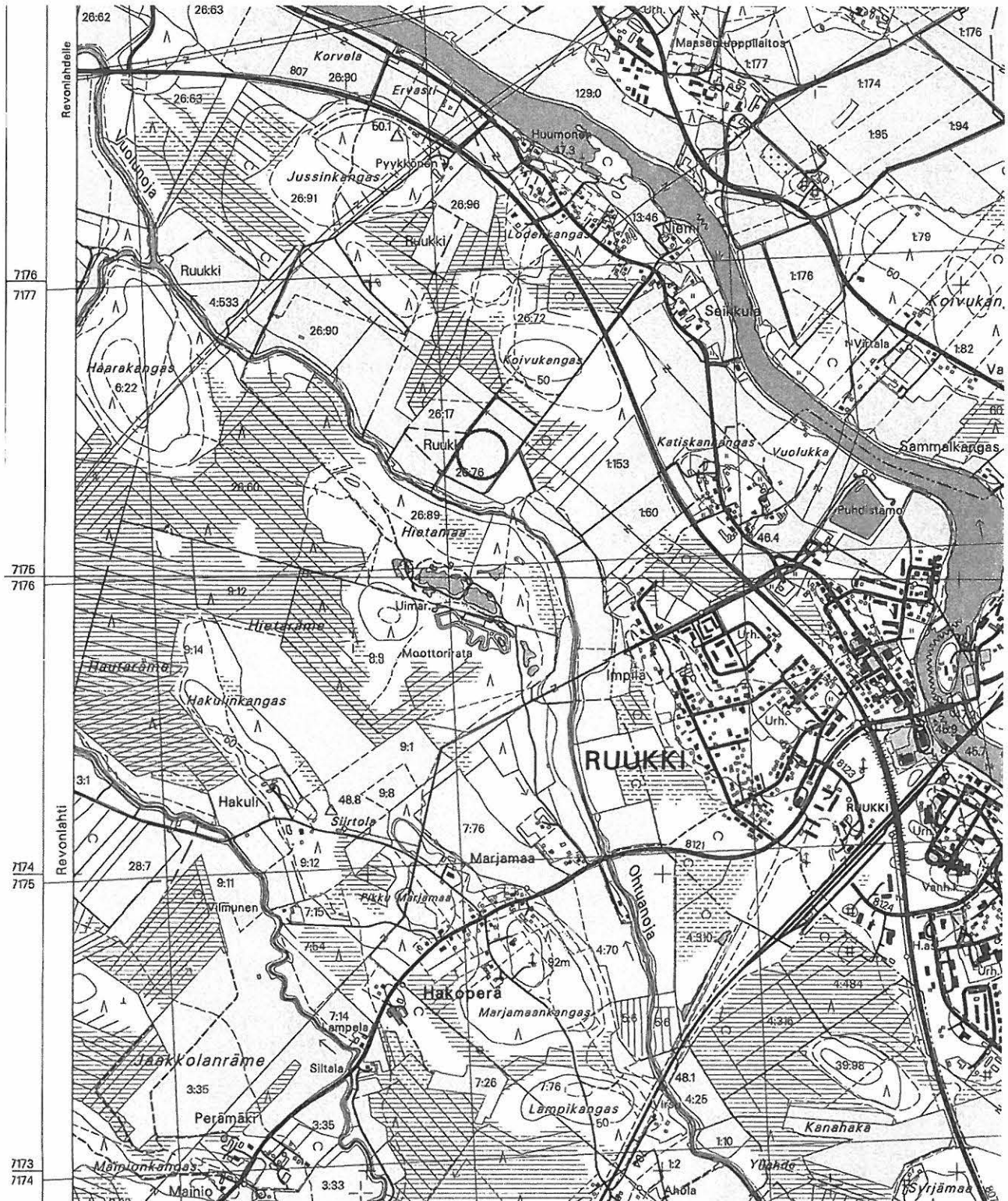
Kartta: Ote peruskartasta 2443 05 RUUKKI, 1: 20 000

708040024 Koivukangas SW

Kivikautinen irtolöytöpaikka

PK 2443 05 RUUKKI

$p = 7176\ 365 / i = 3408\ 102 / k = 45 - 47,5\ \text{m mpy}$

S. Viljanmaa, Siikajoen Ruukin Asemanseudun osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi

708040045 Tikkalankangas

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: irtolöytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: ei määritelty
Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
Koordinaatit: p = 7171 712 / i = 3411 253 / k = 50 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-88-2
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Mallatikka
Omistaja: Lepistö, Timo Toivo Kullervo

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 4,0 km luoteeseen, Ruukin asemasta noin 3,6 km kaakkoon, Siikajoen länsirannalla, sijaitsee korkeahko kivikkoinen Tikkalankangas. Kankaan halkaisee Ruukista Paavolaan johtava tie. Henrik Kramsu on peltoa tehdessään löytänyt Tikkalankaalta punaliuskeesta valmistetun nuolenkärjen, joka on saatu Pohjois-Pohjanmaan museon kokoelmiin vuonna 1896.

Mika Sarkkinen sai selville vuonna 1997 nuolenkärjen löytöpaikkaa jäljitettäessään, että Henrik Kramsu eli "Ramsu" on asunut koordinaattien ilmoittamassa kohdassa olevassa talossa, ja oletti, että kärki oli ilmeisesti löytynyt jostain lähipellosta. Pellot eivät tuolloin olleet viljelyksessä, eikä paikalta löytynyt mitään löytöpaikkaa tai paikan luonnetta enemmän valottavaa, mutta maastollisesti paikan todettiin sopivan asuinpaikaksikin.

TARKASTUSKERTOMUS:

Nuolenkärjen löytöpaikkaa tarkastettaessa todettiin, että kohteen lähellä olevat pellot olivat suurelta osin jälleen viljelyskäytössä, mutta kyntämättöminä. Pelloilla Tikkalankankaan ja Siikajoen välillä kierreltiin laajasti, mutta avointa maanpintaa oli näkyvillä siinä määrin vähän, että mahdolliseen asuinpaikkaan liittyvien havaintojen saamiseksi olisi tarvittu hyvää onneakin. Mitään esihistorialliseen aktiviteettiin viittaavaa alueella ei havaittu.

Kohde tarkastettu: 5.5.2010

Aiemmat tutkimukset:	A. O. Heikel	tarkastus	1896
	M. Sarkkinen	inventointi	1997

Aiemmat löydöt: PPM 189 Punaliuskeinen nuolenkärki

Kuvat: -

Kartta: Ote peruskartasta 2443 05 RUUKKI, 1: 20 000

708040048 Marjomaa

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: irtolöytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: ei määritelty
Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
Koordinaatit: p = 7174 778 / i = 3408 235 / k = 52,5 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-418-7-72
Alue tai rekisterikylä: Ruukki
Tila: Marjala
Omistaja: Niinimaa, Marko Tapani

KOHDEKUVAUS:

Revonlahden kirkosta noin 8,6 km kaakkoon, Ruukin asemalta noin 1,1 km länteen ja Marjamaankankaan mastosta noin 120 m – 140 m, mäntyä kasvavan Marjamaankankaan pohjoisreunalta, on löydetty karhunpään muotoinen reikäse.

Esine oli löytynyt lasten pallokentälle tuodusta hiesusta, joka oli otettu kohteen luoteispuolella sijaitsevan omakotitalon päädyistä noin 30 m – 40 m kankaalle päin olevasta pienestä hiekanotto paikasta. Mika Sarkkinen koekuopitti paikkaa vuonna 1997, mutta ei havainnut mitään kivikautiseen asutukseen viittaavaa; tehdyt koekuopat paljastivat luonnollisen podsolimaannoksen.

TARKASTUSKERTOMUS:

Kohteen tila ei ole muuttunut Sarkkisen suorittaman tarkastuksen jälkeen. Karhunpääase ei ilmeisesti liity kiinteään muinaisjäännökseen. Tarkastuksen yhteydessä Marjamaankangasta kierreltiin varsin laajasti, ja alue vaikutti kaikkiaan potentiaaliselta kivikautisten asuinpaikkojen löytämiselle. Mahdollisten asuinpaikkojen paikallistaminen vaatisi kuitenkin laajamittaista koekuopitusta, joka ei ollut inventoinnin yhteydessä toteutettavissa.

Kohde tarkastettu: 29.4.2010

Aiemmat tutkimukset:	K. Paulaharju	tarkastus	1962
	M. Sarkkinen	inventointi	1997

Aiemmat löydöt: KM 15446 Eläinpääase

Kuvat: -

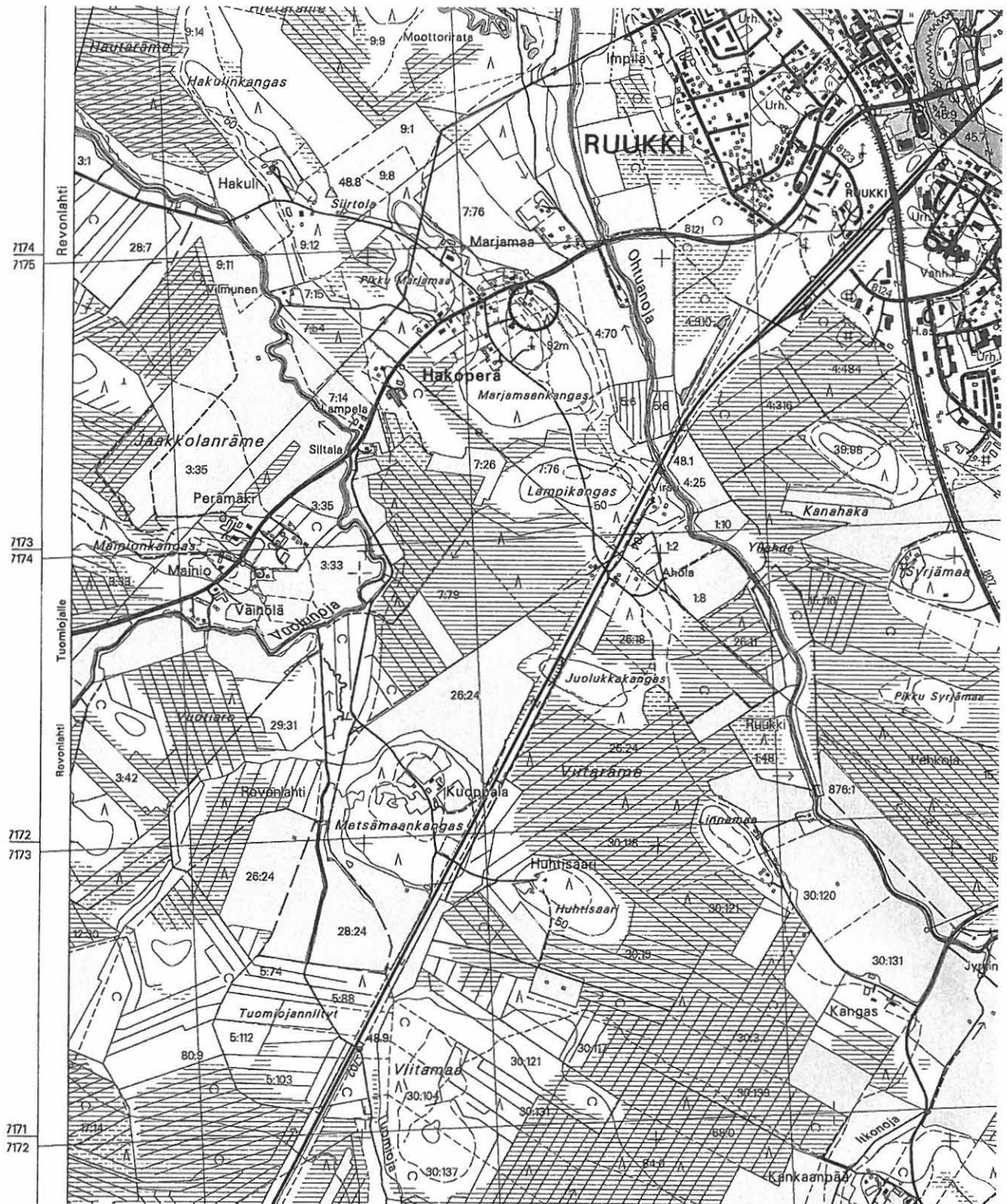
Kartta: Ote peruskartasta 2443 05 RUUKKI, 1: 20 000

708040048 Marjomaa

Kivikautinen irtolöytöpaikka

PK 2443 05 RUUKKI

p = 7174 778 / i = 3408 235 / k = 52,5 m mpy

S. Viljanmaa, Siikajoen Ruukin Asemansseudun osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi

708040058 Virsu

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: irtolöytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: ei määritelty
Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
Koordinaatit: p = 7174 119 / i = 3408 624 / k = 47,5 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-418-47-0
Alue tai rekisterikylä: Ruukki
Tila: Kuusenkukka
Omistaja: Vikman, Risto Juhani
Vikman, Pirjo Inkeri

KOHDEKUVAUS:

Revonlahden kirkosta noin 9,6 km kaakkoon, Ruukin asemalta noin 1,1 km etelälounaaseen, radan ja Ohtuanojan yhtymäkohdan eteläpuolella, heti rautatien itäpuolella, noin 100 m joesta lounaaseen, sijaitsee Virsun talo. Alue on rautatien halkaiseman Lampinkankaan itälaitaa, jonka itäpuolella on alavat pellot.

Virsun talossa asunut Lauri Virsu on toimittanut Pohjois-Pohjanmaan museoon kivikirveen, jonka löytöpaikkaa ei tiedetä. Mika Sarkkinen on vuonna 1997 tarkastanut talon lähistön. Tuolloin ei havaittu mitään merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä, mutta pellot todettiin varsin kivikkoisiksi, ja pidettiin mahdollisena, että kivikirves voi olla muualtakin löydetty.

TARKASTUSKERTOMUS:

Inventoinnin yhteydessä kierreltiin jonkin aikaa Virsun talon lähiseutuja. Pellot olivat pääosin kyntämättä. Tarkastuksen ja Mika Sarkkisen aiempien havaintojen perusteella vaikuttaa epätodennäköiseltä, että alueella sijaitsisi kivikautista kiinteää muinaisjäännöstä; Lauri Virsun Pohjois-Pohjanmaan museoon toimittama kivikirves siis lienee joko muualta löydetty tai yksittäinen kiinteään muinaisjäännökseen liittymätön irtolöytö.

Kohde tarkastettu: 29.4.2010

Aiemmat tutkimukset: M. Sarkkinen inventointi 1997

Aiemmat löydöt: PPM 7252 Kivikirves

Kuvat: -

Kartta: Ote peruskartasta 2443 05 RUUKKI, 1: 20 000

1000014914 Tikkakangas

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: irtolöytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: ei määritelty
Peruskartta: 244305 RUUKKI
Koordinaatit: p = 7171 753 / i = 3410872 / k = 50 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-417-46-47
Alue tai rekisterikylä: Pehkola
Tila: Arola
Omistaja: Arffman, Aino Marja-Leena

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 4,4 km luoteeseen, Ruukin asemasta noin 3,5 km eteläkaakkoon, Siikajoen itärannalla sijaitsevan korkeahkon kivikkoisen Tikkakankaan luoteisreunalta, omakotitalon kukkapenkistä, on löytynyt kivitaltta. Löytöpaikan eteläpuolella on käytöstä poistettu laaja sorakuoppa.

TARKASTUSKERTOMUS:

Paikalla olevassa omakotitalossa eivät asukkaat kohteen tarkastushetkellä olleet kotona. Löytöpaikan lähiympäristö on hoidettua pihamaata, eikä koekuoppia paikalle ryhdytty kaivamaan. Pihamaata ympäröivä maasto sopisi topografialtaan asuinpaikaksi, joskin maaperä ilmeisesti on varsin kivistä. Paikoin ympäristössä on hiekkaisempiakin alueita. Käytöstä poistetun sorakuopan reunat olivat osin jo kasvaneet umpeen, eikä kuopan kiertäminen tuottanut arkeologisesti merkittäviä havaintoja.

Tikkakankaan alueelta tavatut kiviesineet (ks. myös kohde 708040045 Tikkalankangas) antavat aiheen olettaa jossain kankaan alueella sijainneen kivikautisen asuinpaikan tai useitakin asuinpaikkoja, mutta toistaiseksi asuinpaikkojen tarkkaa sijaintia ei olla pystytty määrittämään. Mikäli kivitaltta liittyy kiinteään muinaisjäännökseen, on mahdollista, että paikalla olisi tavattavissa hyvin säilynyt kivikautinen kulttuurikerros; alue pihamaan reunalta sorakuopalle päin lienee maaperältään jokseenkin häiriintymätöntä. Kohteen mahdollinen todentaminen asuinpaikaksi vaatisi paikalla suoritettavan koekaivaukset. Kukkapenkistä löytynyttä talttaa tulee toistaiseksi pitää irtolöytönä.

Kohde tarkastettu: 5.5.2010

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: KM 35024 Kivitaltta

Kuvat: -

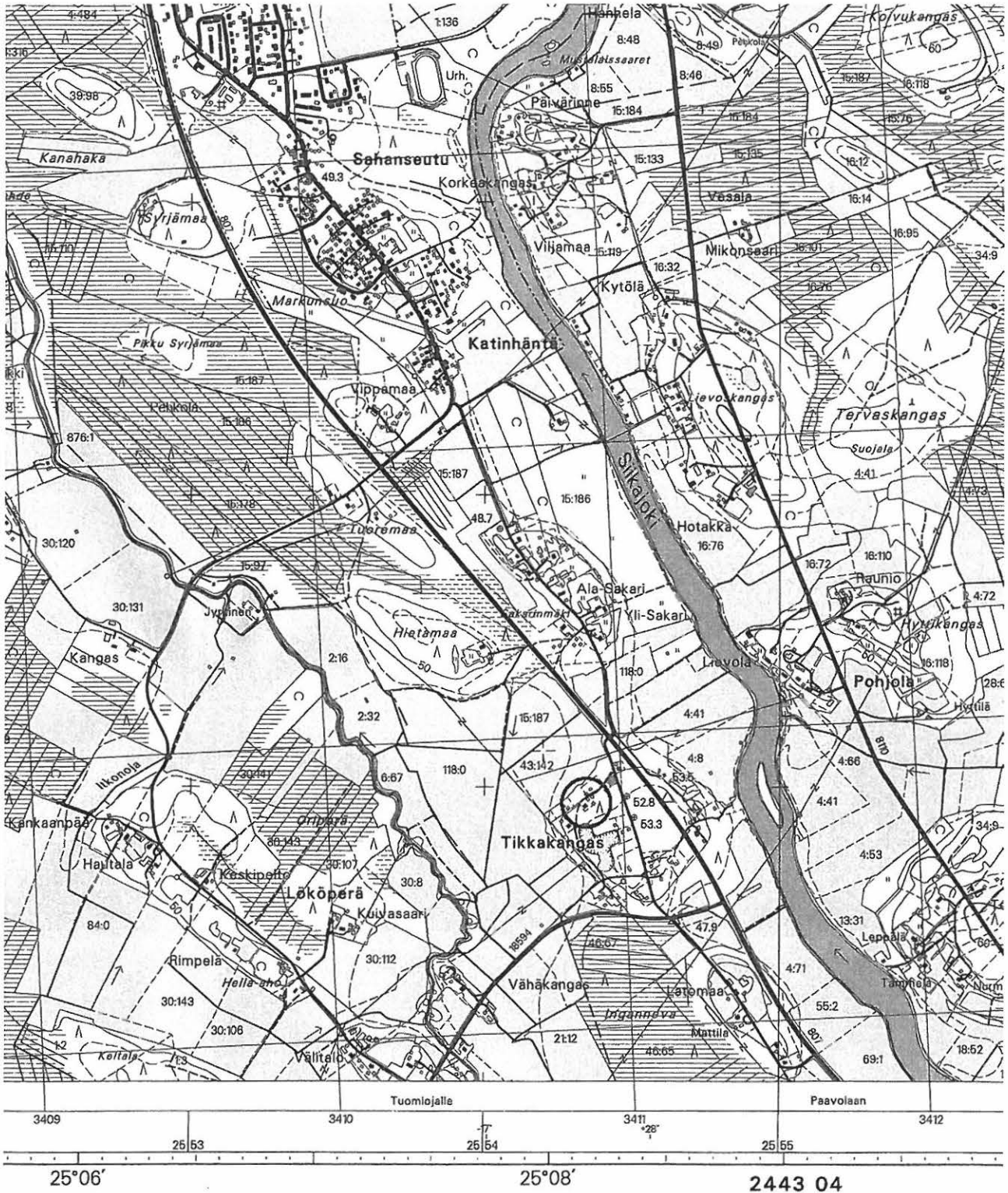
Kartta: Ote peruskartasta 2443 05 RUUKKI, 1: 20 000

1000014914 Tikkakangas

Kivikautinen irtolöytöpaikka

PK 2443 05 RUUKKI

p = 7171 753 / i = 3410872 / k = 50 m mpy

S. Viljanmaa, Siikajoen Ruukin Asemansseudun osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi

Uusi kohde 14. Hiljala

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat, maakuoppia / pyyntikuoppia (?)
Ajoitus: esihistoriallinen (?)
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
Koordinaatit: p = 7176 346 / i = 3410384 / k = 50 m mpy (keskikoordinaatti)

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-418-5-22
Alue tai rekisterikylä: Ruukki
Tila: Varpala
Omistaja: Teräväinen, Jarmo Simo

KOHDEKUVAUS:

Revonlahden kirkosta noin 9,1 kaakkoon, Ruukin asemalta noin 2,1 km pohjoiskoilliseen, Siikajoesta noin 600 koilliseen, Hiljalan talosta noin 150 m pohjoisluoteeseen, sijaitsee kahden moreenimäen välisessä notkelmassa kolme maakuoppaa. Kuopat ovat havupuuvaltaisessa kangasmetsässä, Hiljalan suunnalta tulevan ajouran ja tähän lännen suunnalta yhtyvän ajouran yhtymäkohdan luoteispuolella. Itäisin kuopista (A) sijaitsee aivan kiinni ajourien yhtymäkohdassa, toinen kuoppa (B) kuopasta A noin 10 m länsiluoteeseen ja kolmas kuoppa (C) kuopasta A noin 12 m länteen, kuopasta B noin 5 m lounaaseen.

Kuopat ovat pyöreitä, halkaisijaltaan noin 2 m – 3 m, syvyydeltään noin 0,5 m. Valleja kuoppien ympärillä ei ollut hahmotettavissa. Kuoppien pohjille tehdyistä lapionpistoista havaittiin paksu huuhtoutumiskerros. Todennäköisimmin kyseessä ovat pyyntikuopat. Kuopan A säilyminen on jatkuvasti vaarassa ajourien käytön vuoksi.

Kohde tarkastettu: 6.5.2010

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 21.

Kartta: Ote peruskartasta 2443 05 RUUKKI, 1: 20 000

Uusi kohde 14. Hiljala

Maakuoppia / pyyntikuoppia (?)

PK 2443 05 RUUKKI

p = 7176 346 / i = 3410384 / k = 50 m mpy (keskikoordinaatti)

S. Viljanmaa, Siikajoen Ruukin Asemansseudun osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi

Uusi kohde 15. Kursunpuro

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: kivirakenteet; kiviröykkiöitä
Ajoitus: esihistoriallinen, kivikautinen (?)
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
Koordinaatit: p = 7176 470 – 7176 515 / i = 3410 405 – 3410 430 / k = 52,5 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-418-5-22
Alue tai rekisterikylä: Ruukki
Tila: Varpala
Omistaja: Teräväinen, Jarmo Simo

KOHDEKUVAUS:

Revonlahden kirkosta noin 9,0 km kaakkoon, Ruukin asemasta noin 2,1 km pohjoiskoilliseen, Siikajoen koillispuolella noin 600 m etäisyydellä päässä joesta, sijaitsee neljä kiviröykkiötä. Röykkiöt ovat Kursunpuron kaakkoispuoleisen männikköä kasvavan moreenimäen länsilounaaseen laskevan rinteiden päällä, tasaisen kankaan lounaisreunalla.

Röykkiöalue kattaa noin 10 m x 30 m laajuisen jokseenkin luode-kaakko-suuntaisen alan. Röykkiöt ovat noin 50 m etäisyydellä rinteiden alla olevan pellon laidasta, jota kohti rinne alkaa loivasti viettää heti röykkiöiden lounaispuolella. Röykkiöiden läheisyydessä on havaittavissa muutamia halkaisijaltaan alle kaksimetrisiä ja alle puolen metrin syvyisiä kuopanteita, jotka voivat mahdollisesti olla luontaisia. Aikana, jolloin merenpinta on ollut noin 50 metriä nykyistä korkeammalla, on röykkiöiden paikalta ollut avoin näkymä kohti noin kahden kilometrin päässä sijaitsevaa Hietamaan kivikautista asuinpaikkaa.

Havaittujen röykkiöiden tarkemmat kuvaukset ja koordinaatit:

Röykkiö A: Luoteisin ja kookkain röykkiöistä. Pitkänomainen, miehennostannaisista kivistä kasattu. Pituus noin 13,0 m, leveys noin 4,0 m, korkeus noin 0,6 m. Pohjoisluode-eteläkaakko-suuntainen, paksun sammaleen peittämä. Sammalpeite metsänhoitotöissä paikoin vaurioitunut, samassa yhteydessä muutamat kivet liikkuneet pois paikoiltaan.

Röykkiö A:n pohjoisluoteispään koordinaatit: p = 7176 508 / i = 3410 410

Röykkiö A:n eteläkaakkoispään koordinaatit: p = 7176 496 / i = 3410 413

Röykkiö B: Samansuuntainen kuin röykkiö A, pohjoisluoteispää röykkiön A eteläkaakkoispäästä noin kuusi metriä itään. Pitkänomainen; röykkiön pituus on noin 8,0 m, leveys noin 3,0 m, korkeus noin 0,4 m. Kookkaimmat röykkiöön käytetyt kivet sijoittuvat röykkiön päihin ja sivuille, suurimmat ovat kooltaan noin 70 cm x 40 cm. Muut kivet ovat miehennostannaisia. Röykkiön eteläkaakkoispäästä on metsänhoitotöissä muutamia kiviä siirtynyt paikoiltaan, muilta osin röykkiö on ehjä ja paksun sammaleen peittämä.

Röykkiö B:n pohjoisluoteispään koordinaatit: p = 7176 492 / i = 3410 420

Röykkiö B:n eteläkaakkoispään koordinaatit: p = 7176 491 / i = 3410 423

Röykkiö C: Samassa linjassa kuin röykkiö B, noin kolmen metrin etäisyydellä röykkiön B eteläkaakkoispäästä. Muodoltaan pyöreähkö, halkaisija noin 4,0 m, korkeus noin 0,6 m. Kookkaimmat kivet sijoittuvat röykkiön reunoille, suurimmat ovat halkaisijaltaan noin puolimetrisiä. Röykkiön sisäosan kivet ovat miehennostannaisia. Röykkiö on täysin ehjä ja kauttaaltaan paksun sammalen peittämä.

Röykkiö C:n keskikoordinaatti: p = 7176 479 / i = 3410 423

Röykkiö D: Sijaitsee noin metrin etäisyydellä röykkiö C:n reunasta itään, muodoltaan soikea, pohjoiskoillinen-etelälounas-suuntainen. Röykkiön pituus on noin 3,0 m, leveys noin 1,5 m, korkeus noin 0,4 m. Röykkiö on kasattu varsin jykevästä kivistä, kookkaimmat ovat halkaisijaltaan liki puolimetrisiä. Röykkiö on ehjä ja paksun sammaleen peittämä.

Röykkiö D:n keskikoordinaatti: p = 7176 478 / i = 3410 426

Metsänhoitotöiden yhteydessä tapahtuneista vähäisistä vaurioista huolimatta kohdetta voidaan pitää kaikkiaan hyvin säilyneenä ja yhtenäisenä muinaisjäännöskokonaisuutena, jolla on huomattavaa alueellista merkitystä.

Kursunpuron röykkiökohteesta noin 400 m itään, kohdassa, jossa rautatien molemmin puolin on tehty maaleikkaukset, havaittiin kyseisissä leikkauksessa kummallakin puolen rautatietä kvartsi-iskos, joita ei kuitenkaan otettu talteen. Mahdollisesti paikalla on sijainnut kivikautinen asuinpaikka, joka kuitenkin on ilmeisesti pääosin tuhoutunut rautatietä rakennettaessa. Iskosten löytöpaikkojen läheisyyteen tehdyistä koekuopista ei tavattu merkkejä esihistoriallisesta aktiviteetista.

Kohde tarkastettu: 5.5.2010

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 22.

Kartta: Ote peruskartasta 2443 05 RUUKKI, 1: 20 000

Uusi kohde 16. Tuohimaanperä

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: irtolöytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: ei määritelty
Peruskartta: 2443 05 RUUKKI
Koordinaatit: p = 7174 867 / i = 3411 405 / k = 47,5 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-418-8-35
Alue tai rekisterikylä: Ruukki
Tila: Tuohimaa
Omistaja: Tiri, Martti Johannes

KOHDEKUVAUS:

Paavolan kirkosta noin 6,4 km pohjoisluoteeseen, Ruukin asemalta noin 2,2 km itään, Tuohimaanperän lounaispuoleisella peltoaukealla, sijaitsee kivikautisen tuuran terän löytöpaikka. Esineen on löytänyt vuonna 2006 Tuohimaanperällä asuva Pentti Junttila.

Tuuran terä on löytynyt suopohjaiselta pellolta, ja mikään paikassa ei viittaa siihen, että löytö liittyisi kiinteään muinaisjäännökseen. Vaikuttaa todennäköisimmältä, että terä on kivikaudella hukattu mereen, joko veneestä pudonneena tai jäätä rikottaessa hävinneenä. Terä on 23,6 cm mittainen, muodoltaan lähinnä hakkumainen ja kärjestään voimakkaasti suippeneva, liki kauttaaltaan hiottu. Esine on hyvin viimeistelty, ja se lukeutuu selvästi Siikajokilaakson komeimpien muinaislöytöjen joukkoon; kyntöaura on tehnyt esineen pintaan vähäisiä naarmuja, muutoin tuuran terä on täysin ehjä.

Tuuran terän Pentti Junttila oli löytänyt ajaessaan Tuohimaanperällä henkilöautolla pitkin peltotietä. Vasta kynnettyä peltoa auton ikkunasta katsellessaan hänen huomionsa oli kiinnittynyt erikoiselta näyttäneeseen kiveen, joka oli noussut kynnettäessä maan pinnalle aivan peltotien viereltä, tien luoteispuolella kulkevan ojan vastakkaiselta puolelta, ja jonka sade oli kyntämisen jälkeen puhdistanut. Hän oli välittömästi pysäyttänyt autonsa ja havainnut löytäneensä kivikautisen työkalun.

Tieto Tuohimaanperältä löytyneestä kiviesineestä kuultiin tarkastettaessa Sarkkilan kivikautista asuinpaikkaa reilun kilometrin päässä tuuran terän löytöpaikasta, ja esineen löytäjän yhteystiedot saatiin löytöpaikan vieressä asuvalta Tuomo Junttilalta, Pentti Junttilan veljeltä. Terän löytymisestä saakka Pentti Junttila oli säilyttänyt esinettä kotonaan. Hän oli ymmärtänyt sen muinaisuuden ja oli aikonut sopivassa tilanteessa näyttää sitä arkeologeille, mutta sopivaa hetkeä ei ollut aiemmin koittanut. Nyt suoritetun inventoinnin yhteydessä Junttila lahjoitti esineen luetteloitavaksi osaksi Kansallismuseon kokoelmia. Löytöpaikan koordinaatit ovat tarkat, koska Junttila oli jo löytöhetkellä painanut löytökohdan tarkoin mieleensä ja kävi osoittamassa paikan henkilökohtaisesti.

Kohde tarkastettu: 18.5.2010
Inventointilöydöt: KM 38273 Tuuran terä, Pentti Junttilan löytämä ja lahjoittama
Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuvat 23 ja 24.
Kartta: Ote peruskartasta 2443 05 RUUKKI, 1: 20 000

Uusi kohde 16. Tuohimaanperä

Kivikautinen irtolöytöpaikka

PK 2443 05 RUUKKI

$p = 7174\ 867 / i = 3411\ 405 / k = 47,5\ \text{m\ mp}$

S. Viljanmaa, Siikajoen Ruukin Asemansseudun osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi

***Luettelo Siikajoen Jokivarren osayleiskaava-alueen
muinaisjäännöksistä ja muinaisesineiden irtolöytöpaikoista***

Aiemmin tunnetut muinaisjäännökset ja irtolöytöpaikat

Mj-nro	Kohteen nimi	Kohteen tyyppi	Peruskarttalehti
748010001	Papinkangas	pyyntikuoppia	2443 03 REVONLAHTI
748040001	Kärnä	rautakautinen irtolöytöpaikka	2443 03 REVONLAHTI
1000014206	Ala-Haho	ajoittamaton irtolöytöpaikka	2443 03 REVONLAHTI
1000015335	Penttilä	historiallisen ajan asuinpaikka	2441 12 MERIKYLÄ

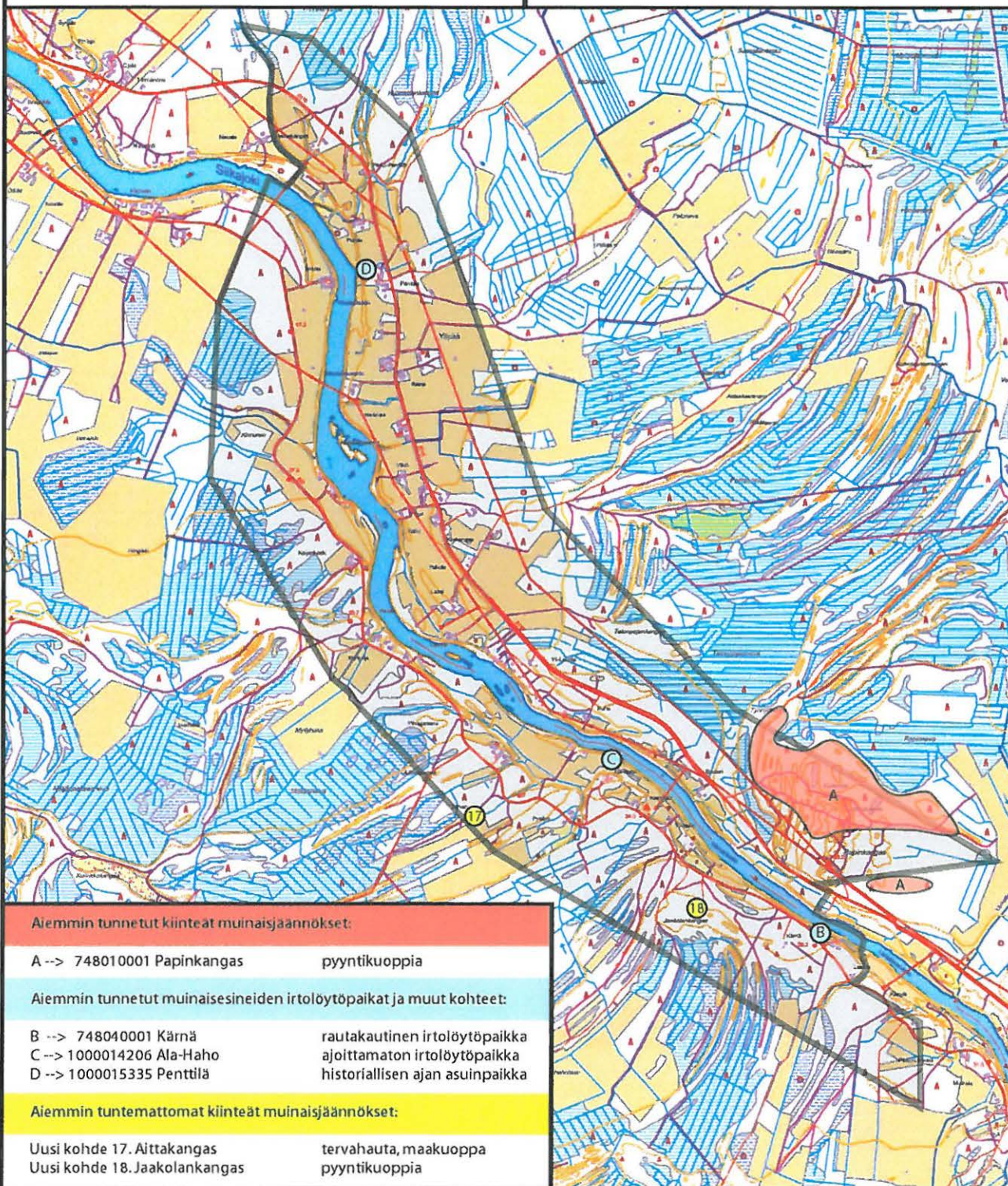
Aiemmin tuntemattomat muinaisjäännökset

Nro	Kohteen nimi	Kohteen tyyppi	Peruskarttalehti
17	Aittakangas	tervahauta, maakuoppa	2441 12 MERIKYLÄ
18	Jaakolankangas	pyyntikuoppia	2443 03 REVONLAHTI

Yleiskartta Siikajoen Ruukin Asemanseudun osayleiskaava-alueen muinaisjännöksistä ja muinaisesineiden irtolöytöpaikoista

0 0,2 0,4 0,6 0,8 1,0
km

Mittakaava 1: 30 000

Aiemmin tunnetut kiinteät muinaisjännökset:

A --> 748010001 Papinkangas pyyntikuoppia

Aiemmin tunnetut muinaisesineiden irtolöytöpaikat ja muut kohteet:

B --> 748040001 Kärnä rautakautinen irtolöytöpaikka
 C --> 1000014206 Ala-Haho ajoittamaton irtolöytöpaikka
 D --> 1000015335 Penttilä historiallisen ajan asuinpaikka

Aiemmin tuntemattomat kiinteät muinaisjännökset:

Uusi kohde 17. Aittakangas tervahauta, maakuoppa
 Uusi kohde 18. Jaakolankangas pyyntikuoppia

748010001 Papinkangas

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat, pyyntikuoppia
Ajoitus: moniperiodinen
Rauhoitusluokka: I
Peruskartta: 2443 03 REVONLAHTI
Koordinaatit: p = 7187 500 – 7188 450 / i = 3398 500 – 3399 340 / k = 30 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-403-31-72
Alue tai rekisterikylä: Siikajoki
Tila: Sillanoja II
Omistaja: Törmälä, Pekka Tapani

KOHDEKUVAUS:

Siikajoen kirkosta noin 10 km kaakkoon, Siikajoen Kärnänkosken koillispuolella, männikköisellä hiekkapohjaisella Papinkankaalla, sijaitsee laaja pyyntikuoppa-alue, johon lukeutuu vähintäänkin toistasataa pyyntikuoppaa. Kuoppien koko vaihtelee pienistä kuopanteista halkaisijaltaan jopa noin 6,0 m kokoisiin ja noin metrin syvyisiin kuoppiin. Tutkimusten mukaan osa kuopista on keskiaikaisia, osa ilmeisesti vanhempia. Osaa kuopista on käytetty muun muassa tervanpoltossa. Kohde lukeutuu valtakunnallisesti merkittäviin muinaisjäännöksiin.

TARKASTUSKERTOMUS:

Papinkankaan pyyntikuoppa-alue todettiin tarkastuksen yhteydessä selvästi laajemmaksi kuin muinaisjäännösrekisteriin merkitty aluerajaus antoi ymmärtää. Havainto ei ollut yllätys; aluetta tutkineen Aulis Forssin mukaan vastaavia kuopanteita on lähialueella useita satoja, mutta niitä ei toistaiseksi ole tarkemmin kartoitettu. Inventoinnin yhteydessä pyrittiin paikallistamaan pyyntikuopat muinaisjäännösrekisteriin merkityn muinaisjäännösalueen ulkopuolelta niiltä osin, kuin kuopat sijoittuivat inventoinnin kohteena olleelle Jokivarren osayleiskaava-alueelle, toisin sanoen ne Papinkankaalla sijaitsevat kuopat, jotka eivät sisälly Forssin yleiskartassaan vuonna 1986 esittämien kuoppien joukkoon. Aiemmin kartoitetun alueen pyyntikuoppien tila vaikutti säilyneen ennallaan.

Inventoinnin yhteydessä paikallistettiin useita aiemmin dokumentoimattomia pyyntikuoppia ja pyyntikuopparyhmiä. Kuopparyhmistä dokumentoitiin kunkin ryhmän äärikoordinaatit. Mikäli kuopat esiintyivät kaukana toisistaan tai kuopparyhmään kuului alle kuusi kuoppaa, dokumentoitiin jokaisen kuopan sijainti erikseen. Kohteen laajuuden ymmärtämiseksi olisi ensiarvoisen tärkeää toteuttaa Papinkankaan lähiympäristössä molemmin puolin jokea laajamittainen pyyntikuoppien kartoitus, myös alueella, jolle nyt suoritettu inventointi ei ulottunut. Nyt aiemmin tuntemattomia kuoppia havaittiin ja kartoitettiin seuraavasti, esitysjärjestys läntisimmistä kuopparyhmistä itäisimpiin kuopparyhmiin:

Pyyntikuopparyhmä A. Pyyntikuopparyhmä Papinkankaan luoteispuolella kulkevan hiekkatien länsipuolella, neljä kuoppaa, halkaisijat 2,0 m – 4,0 m, syvyys 0,3 m – 0,5 m.

Kuoppa A 1. Koordinaatit: p = 7188 370 / i = 3398 632. Halkaisija 3,0 m, syvyys 0,4 m.

Kuoppa A 2. Koordinaatit: p = 7188 385 / i = 3398 632. Halkaisija 4,0 m, syvyys 0,5 m.

Kuoppa A 3. Koordinaatit: p = 7188 398 / i = 3398 642. Halkaisija 2,0 m, syvyys 0,3 m.

Kuoppa A 4. Koordinaatit: p = 7188 405 / i = 3398 655. Halkaisija 2,5 m, syvyys 0,5 m.

Pyyntikuopparyhmä B. Pyyntikuopparyhmä Papinkankaan luoteispuolella kulkevan hiekkatien itäpuolella, ainakin seitsemän kuoppaa ketjumaisesti sijoittuneina, jokseenkin pohjois-etelä-suuntaisena rivinä. Osa kuopista aivan kiinni tien reunassa, kauimpana tiestä olevat noin 15 m etäisyydellä tien reunasta. Lähimpänä tietä olevat kaksi kuoppaa ovat osittain täyttyneet turpeilla ja maa-aineksilla, jotka kuoppiin on tienparannustöiden yhteydessä puskettu. Useimmat kuopista kookkaita, halkaisijaltaan noin 4,0 m – 5,0 m, syvyydeltään noin 1,0 m. Muutamat kuopista hieman pienempiä. Kuoppien ympärillä loivapiirteiset vallit. Kuopparyhmä B:n äärikoordinaatit ovat $p = 7188\ 380 / i = 3398\ 670$ ja $p = 7188\ 445 / i = 3398\ 640$; kuopat sijaitsevat kyseisten koordinaattien välisellä alueella.

Pyyntikuopparyhmä C. Pyyntikuoppia Papinkankaan luoteisosassa, metsätiestä itään. Kookkaita, kohtalaisen etäällä toisistaan.

Kuoppa C 1. Koordinaatit: $p = 7188\ 265 / i = 3398\ 651$. Halkaisija 4,0 m, syvyys 0,5 m.
Kuoppa C 2. Koordinaatit: $p = 7188\ 256 / i = 3398\ 656$. Halkaisija 6,0 m, syvyys 1,0 m.
Kuoppa C 3. Koordinaatit: $p = 7188\ 288 / i = 3398\ 658$. Halkaisija 4,0 m, syvyys 0,3 m.
Kuoppa C 4. Koordinaatit: $p = 7188\ 345 / i = 3398\ 665$. Halkaisija 4,0 m, syvyys 0,7 m.
Kuoppa C 5. Koordinaatit: $p = 7188\ 210 / i = 3398\ 712$. Halkaisija 6,0 m, syvyys 1,0 m.
Kuoppa C 6. Koordinaatit: $p = 7188\ 200 / i = 3398\ 715$. Halkaisija 6,0 m, syvyys 1,0 m.
Kuoppa C 7. Koordinaatit: $p = 7188\ 178 / i = 3398\ 783$. Halkaisija 4,5 m, syvyys 0,8 m.

Lisäksi koordinaattipisteen $p = 7188\ 235 / i = 3398\ 800$ läheisyydessä halkaisijaltaan noin 20 m laajuisella alueella hiekkaharjanteen pohjoispäässä havaittiin ainakin kuusi kuoppaa.

Pyyntikuopparyhmä D. Yksittäinen pyyntikuoppa harjanteella Papinkankaan eteläosassa.

Kuoppa D 1. Koordinaatit: $p = 7187\ 834 / i = 3398\ 904$. Halkaisija 4,0 m, syvyys 0,7 m.

Pyyntikuopparyhmä E. Papinkankaalla kiertävän kuntoradan parkkipaikalta itään, kankaan etelälaidalla, yhdeksän kuopan ryhmä tasaisen kankaan reunalla, osa aivan etelään viettävän rinteeseen partaalla, kauimmaisesta noin 15 m rinteeseen reunalta kankaalle päin. Useimmat kuopista halkaisijaltaan 4,0 m – 5,0 m, syvyydeltään 0,8 m – 1,0 m, kaksi kuopista hieman pienempiä ja epämääräisempiä. Kuopparyhmä E:n äärikoordinaatit ovat $p = 7187\ 518 / i = 3399\ 132$ ja $p = 7187\ 526 / i = 3399\ 105$; kuopat sijaitsevat kyseisten koordinaattien välisellä alueella. Kuopparyhmästä noin 50 m itään sijaitsee kankaan reunan rinteeseen kaivettu pieni tervahauta, haudan halkaisija 4,0 m ja syvyys 1,0 m. Tervahaudan tervanlaskuoja etelään, alarinteeseen suuntaan, haudassa ei juurikaan valjeja.

Pyyntikuopparyhmä F. Kaksi pyyntikuoppaa noin 150 m itään pyyntikuopparyhmästä E. Noin kymmenen metrin etäisyydellä toisistaan.

Kuoppa F 1. Koordinaatit: $p = 7187\ 500 / i = 3399\ 235$. Halkaisija 4,0 m, syvyys 1,0 m.
Kuoppa F 2. Koordinaatit: $p = 7187\ 500 / i = 3399\ 243$. Halkaisija 4,0 m, syvyys 1,0 m.

Kohde tarkastettu: 21.5.2010

Aiemmat tutkimukset:	A. Forss	kaivaus	1983
	A. Forss	kaivaus	1986
	M. Sarkkinen	inventointi	1997

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuvat 25 ja 26.

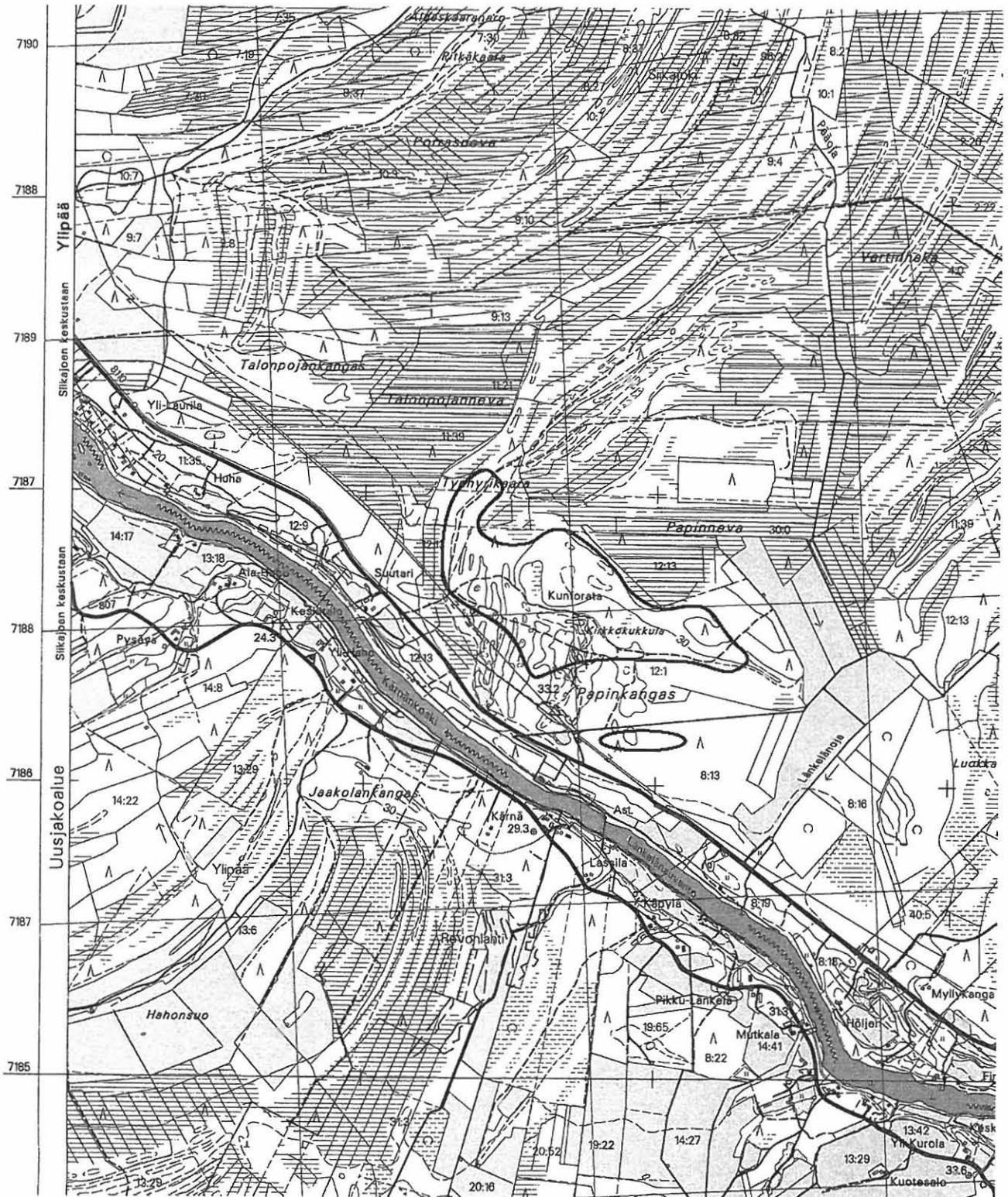
Kartta: Ote peruskartasta 2443 03 REVONLAHTI, 1: 20 000

748010001 Papinkangas

Pyyntikuoppia

PK 2443 03 REVONLAHTI

$p = 7187\ 500 - 7188\ 450 / i = 3398\ 500 - 3399\ 340 / k = 30\ \text{m mpy}$

S. Viljanmaa, Siikajoen Jokivarren osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi

748040001 Kärnä

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: irtolöytöpaikka
Ajoitus: rautakautinen
Rauhoitusluokka: ei määritelty
Peruskartta: 2443 03 REVONLAHTI
Koordinaatit: p = 7187 315 / i = 3398 907 / k = 25 – 27,5 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-403-31-3
Alue tai rekisterikylä: Siikajoki
Tila: Kärnä
Omistaja: Kanninen, Rauno Lasse Juhani

KOHDEKUVAUS:

Siikajoen kirkosta noin 10,0 km kaakkoon, Siikajoen lounaisrannalla, sijaitsee Kärnä rautakautinen löytöpaikka. Aivan jokirannassa olevasta pellostä on löydetty merovingiaikaan ajoittuva keihäänkärki ja puukko, mutta mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa paikalta ei ole löydetty. Aulis Forss on myös haravoinut kohteen metallinpaljastimella, mutta lisää esinelöytöjä kohteesta ei tuolloinkaan tavattu.

TARKASTUSKERTOMUS:

Löytöpaikka on nykyisin lähellä joen rantaa sijaitsevan omakotitalon hoidettua pihaa. Esineiden löytöpaikkojen välinen alue on suureksi osaksi jäänyt 1990-luvulla rakennetun talon alle. Tarkastuksen yhteydessä kierreltiin jonkin aikaa talon molemmin puolin jokivarressa olevia peltoja, mutta ne olivat kyntämättä, paljasta maanpintaa oli näkyvillä vain niukasti, eikä mitään esihistorialliseen aktiviteettiin viittaavaa alueelta tavattu. Vaikuttaa ilmeiseltä, että mikäli paikalla on sijainnut kiinteä muinaisjäännös, on se kokonaisuudessaan tuhoutunut viljelyn ja rakennustoiminnan seurauksena.

Kohde tarkastettu: 19.5.2010

Aiemmat tutkimukset:	A. Forss	tarkastus	1977
	P. Purhonen	tarkastus	1979
	M. Sarkkinen	inventointi	1997

Aiemmat löydöt: KM 20063 Rautainen keihäänkärki
KM 20550 Rautainen veitsi

Kuvat: -

Kartta: Ote peruskartasta 2443 03 REVONLAHTI, 1: 20 000

1000014206 Ala-Haho

PERUSTIEDOT

Muinaisjäänöstyyppi: irtolöytöpaikka
Ajoitus: ajoittamaton
Rauhoitusluokka: ei määritelty
Peruskartta: 2443 03 REVONLAHTI
Koordinaatit: p = 7188 241 / i = 3397 817 / k = 15 – 20 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-404-13-18
Alue tai rekisterikylä: Ylipää
Tila: Siiansivu
Omistaja: Kiinteistö Oy Siiansivu

KOHDEKUVAUS:

Siikajoen kirkosta noin 8,6 km kaakkoon, Siikajoen lounaispuolella, Ala-Hahon talon ja joen välisellä rantapellolla, sijaitsee ajoittamaton reikäkiven löytöpaikka. Kohde on tarkastettu vuonna 1997 Mika Sarkkisen suorittaman inventoinnin yhteydessä; alueelta ei tuolloin tavattu merkkejä kiinteästä muinaisjäänöksestä.

TARKASTUSKERTOMUS:

Tarkastuksen aikana Ala-Hahon talon ja joen väliset pellot olivat kyntämättöminä ja kasvoivat heinää. Paikalla ei havaittu mitään, mikä antaisi aiheen olettaa paikalla sijaitsevan kiinteän muinaisjäänöksen. Reikäkiveä voidaan edelleen pitää luonteeltaan irtolöytönä, Sarkkisen vuonna 1997 esittämän mielipiteen mukaisesti.

Kohde tarkastettu: 19.5.2010

Aiemmat tutkimukset: L. Erä-Esko ja P. Purhonen inventointi 1976
M. Sarkkinen inventointi 1997

Aiemmat löydöt: KM 12536:1 Reikäkivi

Kuvat: -

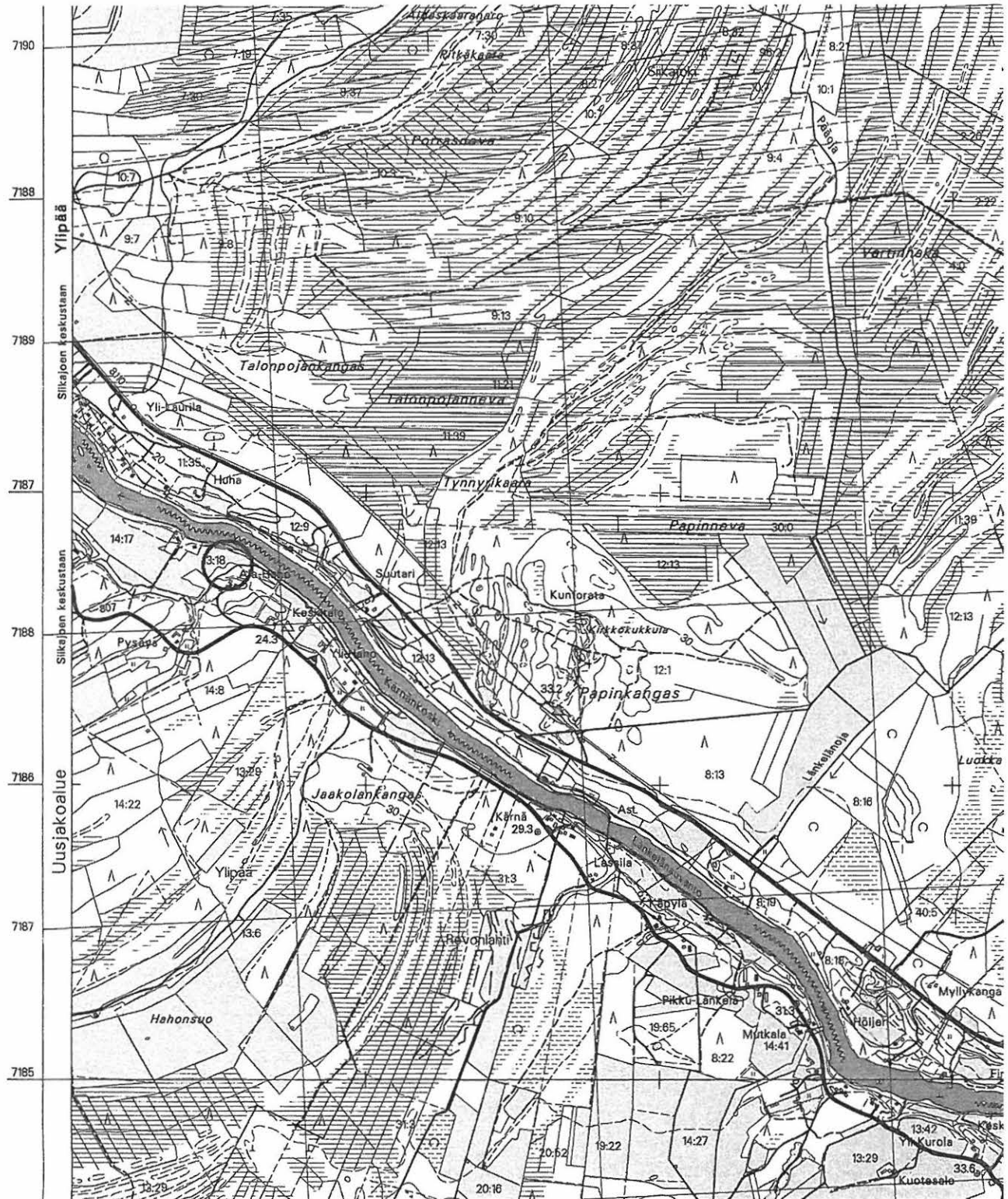
Kartta: Ote peruskartasta 2443 03 REVONLAHTI, 1: 20 000

1000014206 Ala-Haho

Ajoittamaton irtolöytöpaikka

PK 2443 03 REVONLAHTI

p = 7188 241 / i = 3397 817 / k = 15 – 20 m mpy

S. Viljanmaa, Siikajoen Jokivarren osayleiskaava-alueen muinaisjännösinventointi

1000015335 Penttilä

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännystyyppi: asuinpaikka
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: ei määritelty, III (?)
Peruskartta: 2441 12 MERIKYLÄ
Koordinaatit: p = 7190 810 / i = 3396 720 / k = 15 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-404-6-8
Alue tai rekisterikylä: Ylipää
Tila: Seppälä
Omistaja: Kulha, Esko Juhani
Kulha, Riitta Liisa

KOHDEKUVAUS:

Siikajoen kirkosta noin 5,9 km kaakkoon, joen itäpuolella, pellolla Penttilän talosta luoteeseen, sijaitsee alue, jolta on löytynyt historiallisen ajan esineitä (tulusrauta, sinetti, raha ja veitsiä). Petri Halisen vuonna 1987 tekemässä tarkastuksessa todettiin, ettei peltomullan alla ole merkkejä kiinteästä muinaisjäännyksestä. Peltosaarekkeelta sen sijaan havaittiin nokimaata ja tiilen kappaleita. Paikalla on voitu asua aikaisintaan 1400-luvulla.

TARKASTUSKERTOMUS:

Historiallisen ajan esineiden löytöpaikka oli tarkastushetkellä kyntämätöntä niitettyä peltoa. Pellon pinnassa ei ollut havaittavissa arkeologisesti kiinnostavaa löytöaineistoa. Kohteesta ilmoitettujen koordinaattien osoittaman pisteen läheisyydessä ei ollut peltosaarekkeita; mikäli paikalla on Halisen tarkastuksen aikaan sijainnut peltosaareke, on se sittemmin tasoitettu pelloksi. Samalla saarekkeessa mahdollisesti säilyneet rakenteet ja/tai kulttuurikerrokset ovat ilmeisesti tuhoutuneet, ja on epätodennäköistä, että alueelta olisi enää havaittavissa kiinteää muinaisjäännyöstä.

Kohde tarkastettu: 19.5.2010

Aiemmat tutkimukset: P. Halinen tarkastus 1987

Kuvat: -

Kartta: Ote peruskartasta 2441 12 MERIKYLÄ, 1: 20 000

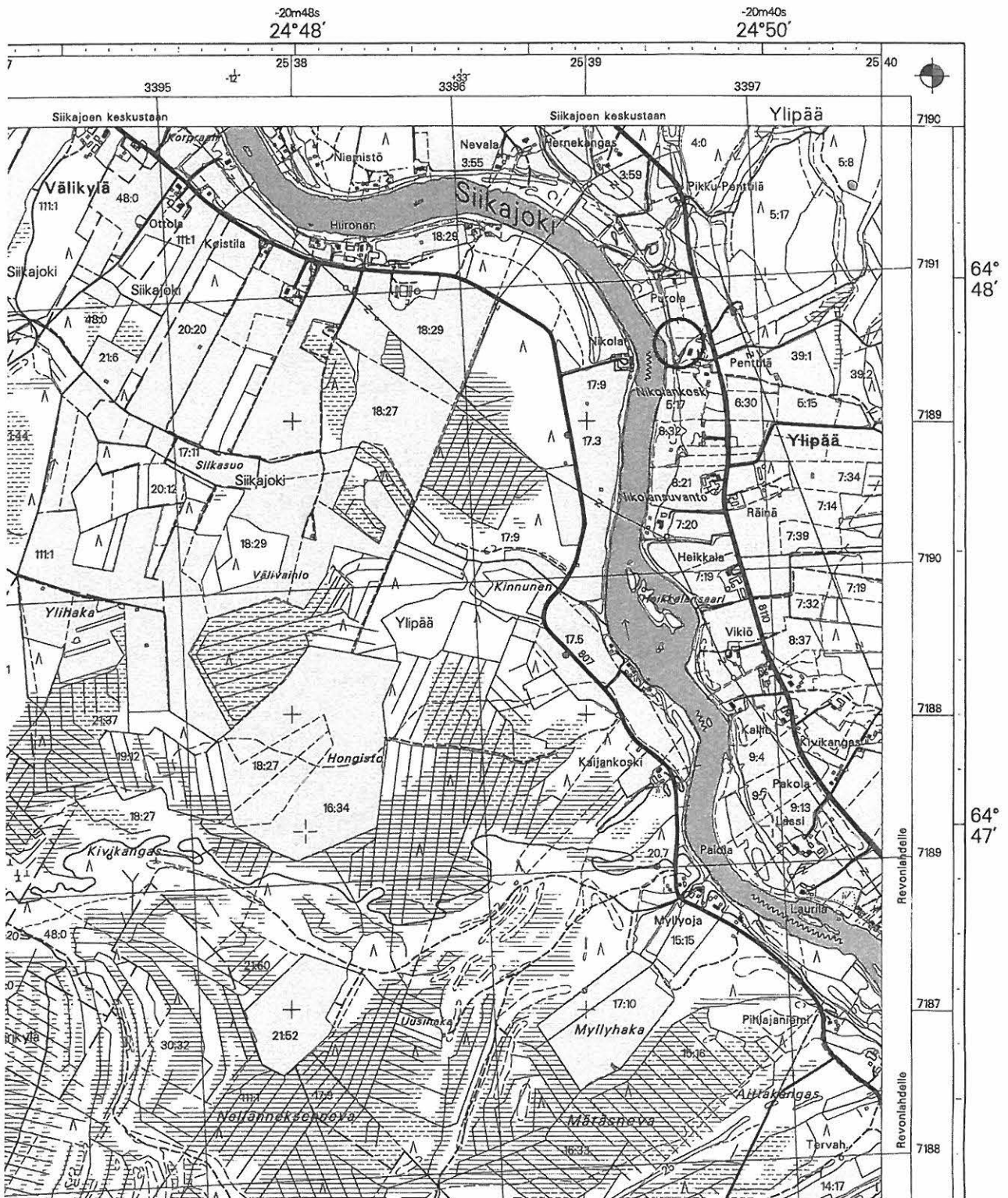

1000015335 Penttilä

Historiallisen ajan asuinpaikka

PK 2441 12 MERIKYLÄ

p = 7190 810 / i = 3396 720 / k = 15 m mpy

S. Viljanmaa, Siikajoen Jokivarren osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi

Uusi kohde 17. Aittakangas

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat, tervahauta, maakuoppa
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2441 12 MERIKYLÄ
Koordinaatit: p = 7187 992 / i = 3397 155 / k = 25 m mpy ← tervahauta
p = 7187 981 / i = 3397 118 / k = 25 m mpy ← maakuoppa

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-404-14-24
Alue tai rekisterikylä: Ylipää
Tila: Perttu
Omistaja: Marjala, Reino Juhani
Marjala, Maija Leena

KOHDEKuvaus:

Siikajoen kirkosta noin 8,4 km eteläkaakkoon, Siikajoen rannasta noin 0,5 km lounaaseen, männikköisen itäkoillis-länsilounas-suuntaisen hiekkaharjanteen kaakkoisreunalla, metsäautotien eteläpuolella, sijaitsevat tervahauta ja maakuoppa.

Pyöreä tervahauta sijaitsee noin 15 m etelään metsäautotien reunasta. Mitattuna vallin korkeimmalta kohdalta tervahaudan halkaisija on noin 7,0 m ja syvyys noin 1,0 m. Vallin leveys on noin 3,5 m ja vallin korkeus noin 0,6 m. Tervanlaskuoja on alarinteen puolelle, kohti kaakkoa ja noin 20 m etäisyydellä olevaa pellon reunaa. Hauta on rakenteiltaan hyvin säilynyt ja täysin ehjä. Haudan läheisyydessä on muutamia pienehköjä epämääräisiä kuopanteita, halkaisijaltaan alle kaksimetrisiä ja syvyydeltään alle puolimetrisiä.

Tervahaudasta noin 40 m lounaaseen, aivan metsäautotien vieressä, sijaitsee maakuoppa, halkaisijaltaan noin kolmimetrinen, syvyydeltään noin 0,7 m. Kuopan pohjalle tehdystä lapionpistosta tavattiin paksu noensekainen huuhtoutumiskerros.

Kohde tarkastettu: 3.5.2010

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 27.

Kartta: Ote peruskartasta 2441 12 MERIKYLÄ, 1: 20 000

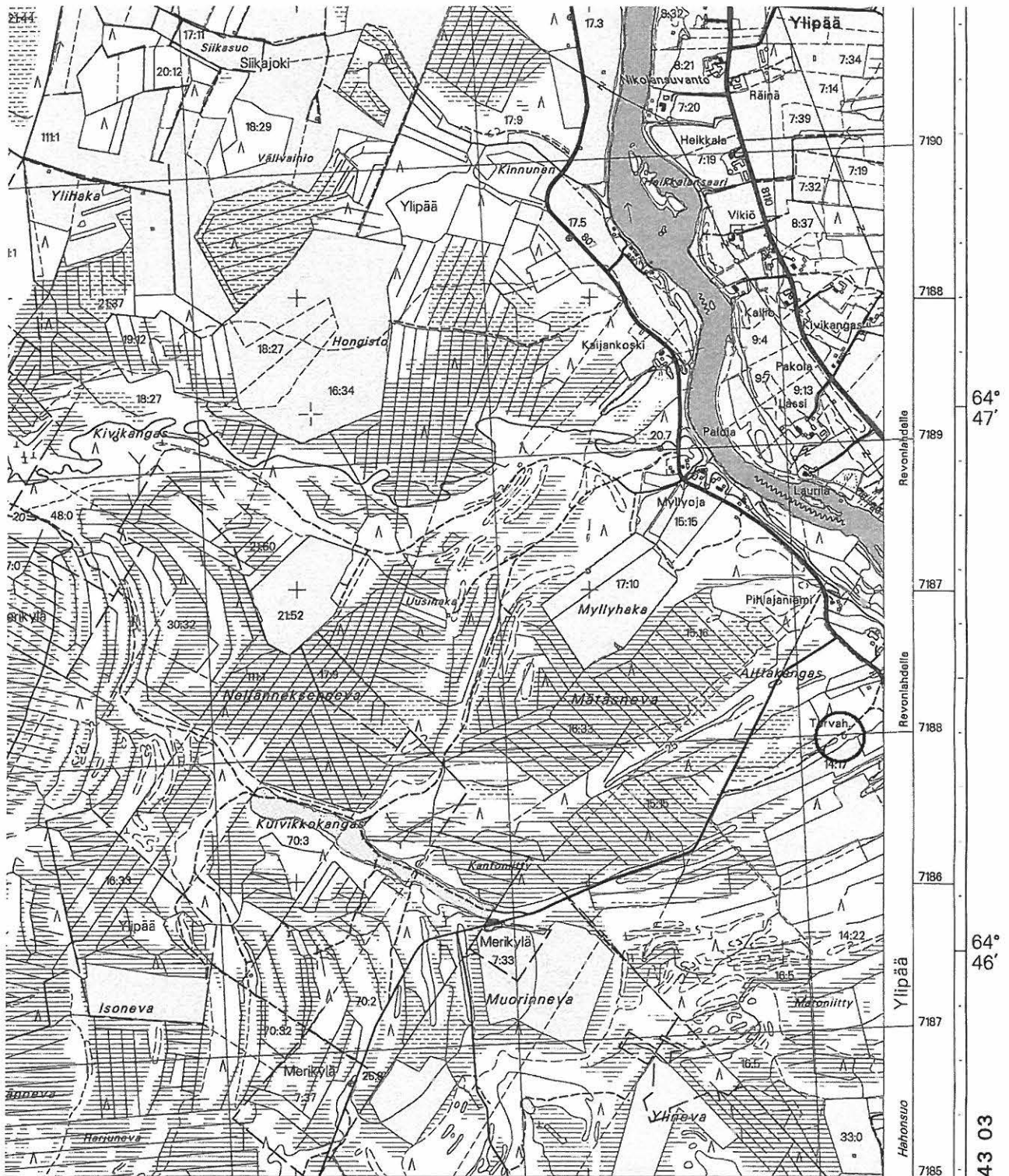
Uusi kohde 17. Aittakangas

Tervahauta, maakuoppa

PK 2441 12 MERIKYLÄ

$p = 7187\ 992 / i = 3397\ 155 / k = 25\ \text{m mpy}$ ← tervahauta

$p = 7187\ 981 / i = 3397\ 118 / k = 25\ \text{m mpy}$ ← maakuoppa

S. Viljanmaa, Siikajoen Jokivarren osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi

Uusi kohde 18. Jaakolankangas

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat, pyyntikuoppia
Ajoitus: esihistoriallinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2443 03 REVONLAHTI
Koordinaatit: p = 7187 395 – 7187 470 / i = 3398 150 – 3398 320 / k = 30 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Kiinteistötunnus: 748-404-13-36
Alue tai rekisterikylä: Ylipää
Tila: Jaakkola
Omistaja: Mikkonen, Antti Tuomas

KOHDEKUVAUS:

Siikajoen kirkosta noin 9,5 km kaakkoon, Siikajoesta noin 0,5 km lounaaseen, Jaakolankankaan keskivaiheilla, kankaalla sijaitsevan omakotitalon etelä- ja lounaispuolilla, mäntyä kasvavalla moreeniharjanteella, lähinnä harjanteen pohjoisreunalla, sijaitsee ainakin kolmekymmentäviisi kuoppaa, joista ainakin suurin osa on mitä ilmeisimmin pyyntikuoppia. Kuopat vaikuttavat muodostavan hyvin säilyneen pyyntikuoppajärjestelmän.

Olemukseltaan kuopat muistuttavat Siikajoen vastakkaisella puolella Papinkankaalla sijaitsevia runsaslukuisia kuoppia. Kuopat ovat pyöreitä, halkaisijaltaan noin 1,5 m – 4 m ja syvyydeltään noin 0,5 m – 1,0 m. Useimmissa kuopissa on havaittavissa loivapiirteiset vallit. Muutamiiin kuoppiin tehdyt lapionpistot paljastivat kuoppien pohjalta ohuehkon huuhtoutumiskerroksen. Läntisimmissä kuopissa, jotka olivat kuopista kookkaimpia, oli huuhtoutumiskerros muissa kuopissa havaittua voimakkaampi ja joidenkin läntisimpien kuoppien pohjalta tavattiin lisäksi hiiltä ja palaneita kiviä. Läheltä itäisimpiä kuoppia, näiden koillispuolelta, on aiemmin otettu maa-aineksia, joten mahdollisesti jotkin alueen itäisimmistä kuopista voivat olla myös soranottoon liittyviä ja siten varsin moderneja.

Kohteen tarkastuksen aikana tavattiin aivan pyyntikuoppajärjestelmän vieressä sijaitsevan omakotitalon asukkaat, jotka omistavat pääosan pyyntikuoppa-alueesta. Heille esiteltiin havaittua muinaisjäännöstä. Talon rouva kertoi, että hänen sukunsa perimätiedon mukaan kyseinen harjanne tunnetaan vanhastaan ikiaikaisena riistan kulkureittinä.

Havaittujen kuoppien koordinaatit:

1. p = 7187 424 / i = 3398 153
2. p = 7187 395 / i = 3398 162
3. p = 7187 460 / i = 3398 167
4. p = 7187 455 / i = 3398 174
5. p = 7187 453 / i = 3398 176
6. p = 7187 457 / i = 3398 179
7. p = 7187 460 / i = 3398 182

8. p = 7187 456 / i = 3398 185
9. p = 7187 461 / i = 3398 185
10. p = 7187 466 / i = 3398 193
11. p = 7187 463 / i = 3398 201
12. p = 7187 460 / i = 3398 203
13. p = 7187 456 / i = 3398 213
14. p = 7187 455 / i = 3398 223
15. p = 7187 464 / i = 3398 226
16. p = 7187 450 / i = 3398 239
17. p = 7187 454 / i = 3398 249
18. p = 7187 454 / i = 3398 252
19. p = 7187 439 / i = 3398 258
20. p = 7187 456 / i = 3398 259
21. p = 7187 428 / i = 3398 260
22. p = 7187 429 / i = 3398 264
23. p = 7187 435 / i = 3398 273
24. p = 7187 427 / i = 3398 274
25. p = 7187 423 / i = 3398 280
26. p = 7187 438 / i = 3398 280
27. p = 7187 433 / i = 3398 293
28. p = 7187 417 / i = 3398 294
29. p = 7187 426 / i = 3398 295
30. p = 7187 400 / i = 3398 304
31. p = 7187 415 / i = 3398 304
32. p = 7187 422 / i = 3398 304
33. p = 7187 405 / i = 3398 308
34. p = 7187 410 / i = 3398 312
35. p = 7187 414 / i = 3398 315

Kohde tarkastettu: 20.5.2010

Kuvat: Ks. Kuvaliite, kuva 28.

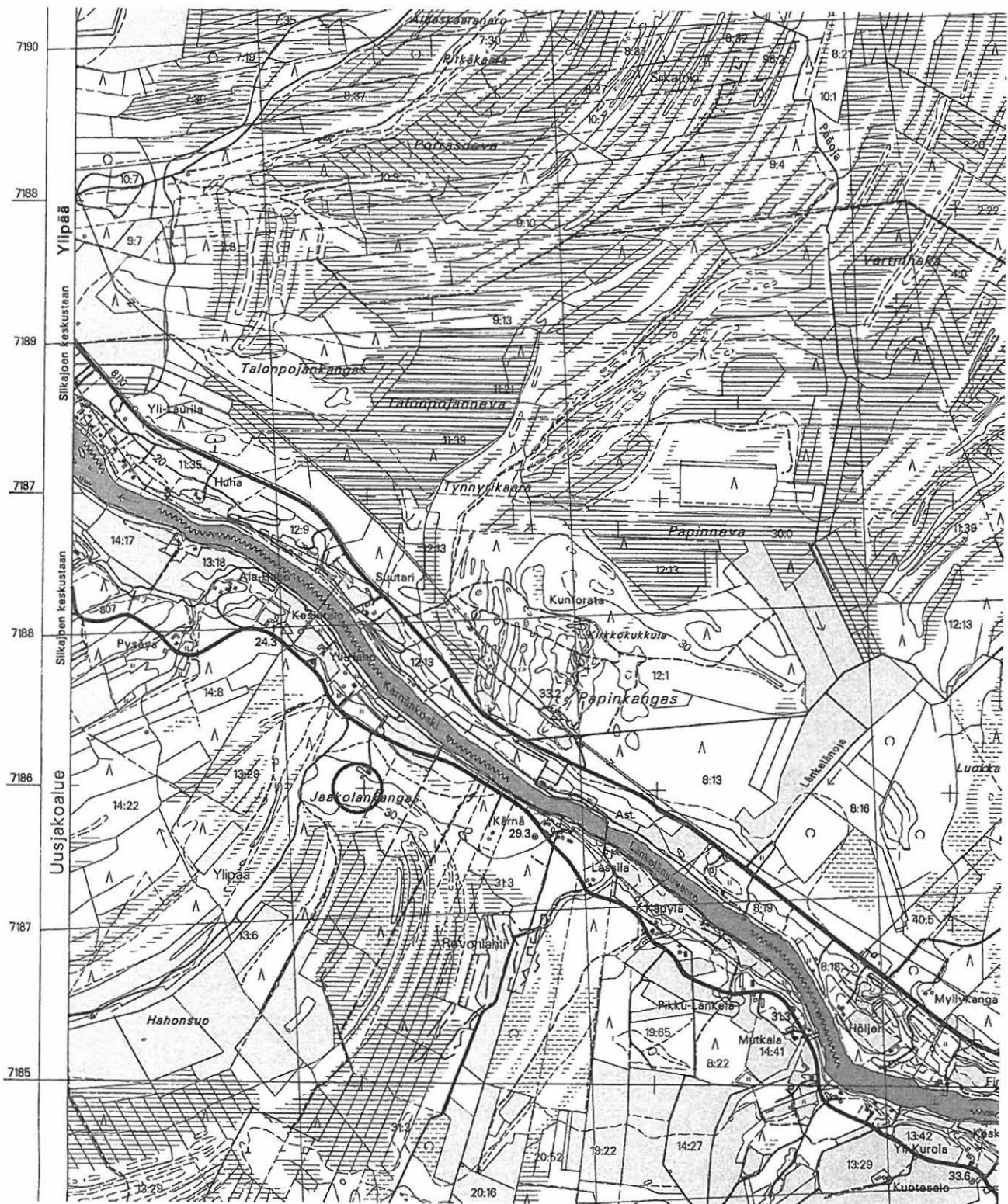
Kartta: Ote peruskartasta 2443 03 REVONLAHTI, 1: 20 000

Uusi kohde 18. Jaakolankangas

Pyyntikuoppia

PK 2443 03 REVONLAHTI

$p = 7187\ 395 - 7187\ 470 / i = 3398\ 150 - 3398\ 320 / k = 30\ m\ mpy$

S. Viljanmaa, Siikajoen Jokivarren osayleiskaava-alueen muinaisjännösinventointi

Kuva 1. Kohde 708010038 Linnankangas. Jätinkirkko mäen laella. Kuvattu länsilounaasta.

Kuva 2. Kohde 708010040 Pesuankangas. Jätinkirkko uuden navetan rakentamista varten tasoitetun Pesuankankaan keskellä. Taustalla Ojalan talo. Kuvattu eteläkaakosta.

Kuva 3. Uusi kohde 1, Isoaho. Tervahauta Pajakantien eteläpuolella. Kuvattu koillisesta.

Kuva 4. Uusi kohde 2, Ketola. Tervahauta hakkuuaukolla. Kuvattu länsiluoteesta.

Kuva 5. Uusi kohde 3, Koukkarin kukkula. Kivikautinen asuinpaikka. Kuvattu etelästä.

Kuva 6. Uusi kohde 3, Koukkarin kukkula. Kukkulan laella Venäjän vallan aikaisen sotilasvirikatalon rakennusten kivijalkoja, alarinteellä kivikautinen asuinpaikka. Kuvattu lännestä.

Kuva 7. Uusi kohde 4, Linnankangas 2. Tervahauta. Kuvattu koillisesta.

Kuva 8. Uusi kohde 4, Linnankangas 2. Kiviaita. Kuvattu pohjoisluoteesta.

Kuva 9. Uusi kohde 5, Mikkellä. Kivikautinen asuinpaikka. Vasemmalla sorakuoppa, oikealla olevasta laikutusjäljestä tavattiin tulisijan jäännös. Kuvattu pohjoiskoillisesta.

Kuva 10. Uusi kohde 6, Mikkellä 2. Tervahauta, haudan taustalla puiden välistä näkyy Saarikoskentie takana Mikkellän talon rakennuksia. Kuvattu eteläkaakosta.

Kuva 11. Uusi kohde 7, Murhapetäjä. Tarinapaikka. Kuvattu etelälounaasta.

Kuva 12. Uusi kohde 8, Mäkelä 2. Tervahauta. Männyn kyljessä olevassa kyltissä teksti: "Yksityinen luonnonsuojelualue". Kuvattu Mäkelän taloon johtavalta tieltä, koillisesta.

Kuva 13. Uusi kohde 9, Paakkinen. Tervahauta. Kuvattu itäkoillisesta.

Kuva 14. Uusi kohde 10, Satokangas. Tervahauta. Kuvattu lännestä.

Kuva 15. Uusi kohde 11, Syvälampi. Mahdollisia pyyntikuoppia kuoppa-alueella A, mäellä Syvälammen itäpuolella. Kuvattu luoteesta.

Kuva 16. Uusi kohde 11, Syvälampi. Jykevää kivijalkaa 1800-luvulla autioituneella talonpaikalla Syvälammen koillispuolella. Kuvattu lännestä.

Kuva 17. Uusi kohde 12, Tonteri. Tervahauta. Kuvattu lännestä.

Kuva 18. Uusi kohde 13, Väisäspäri. Tervahauta. Kuvattu itäkoillisesta.

Kuva 19. Kohde 708010027 Hietamaa. Kivikautinen asuinpaikka. Pururadan maaleikkaus, josta tavattiin kvartsi-iskos sekä palaneita kiviä. Kuvattu koillisesta.

Kuva 20. Kohde 708010046 Sarkkila. Kivikautinen asuinpaikka. Pellolta etualalla näkyvän piharakennuksen kaakkoispuolelta tavattiin kvartsi-iskoksia. Kuvattu etelälounaasta.

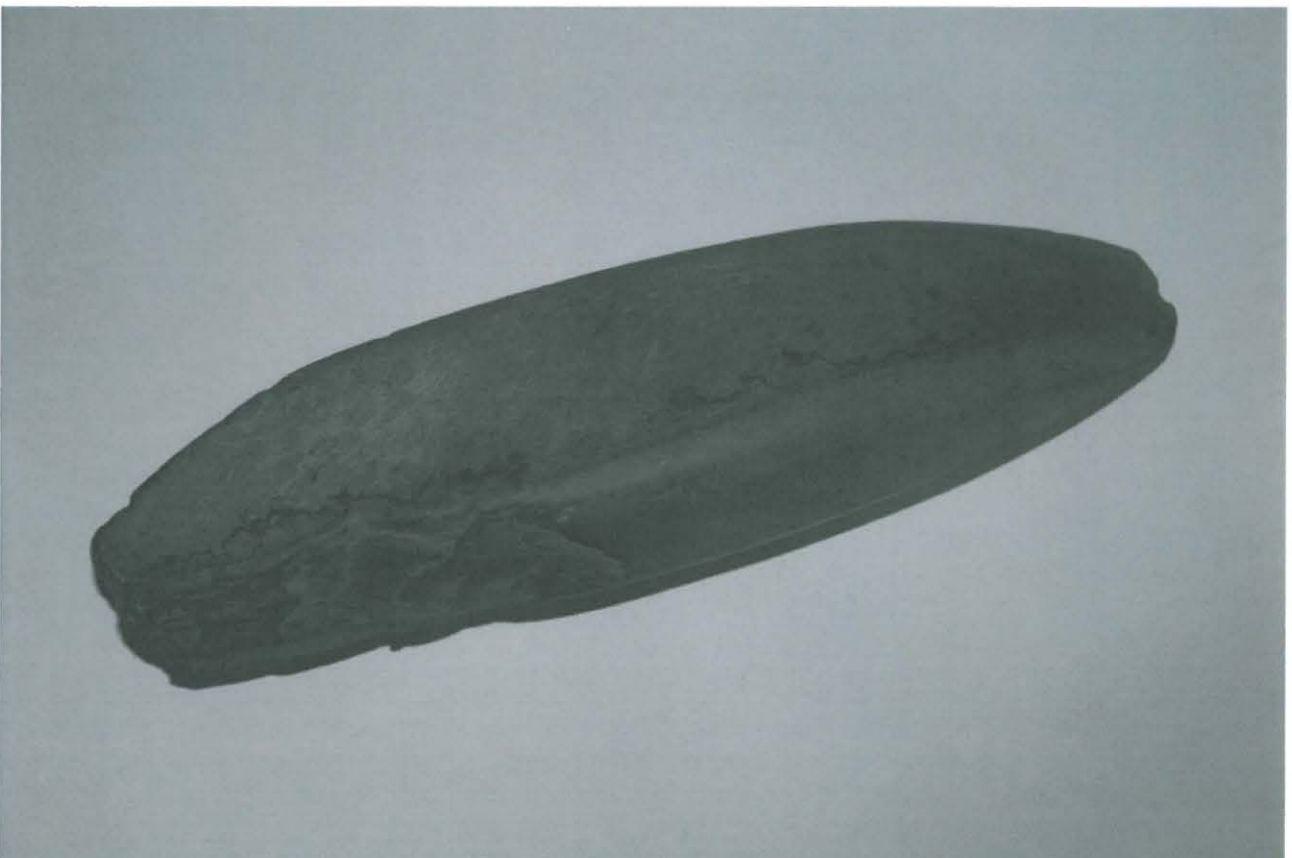
Kuva 21. Uusi kohde 14, Hiljala. Mahdollisista pyyntikuopista itäisin. Kuvattu kaakosta.

Kuva 22. Uusi kohde 15, Kursunpuro. Kiviröykkiö A kankaan reunalla. Kuvattu kaakosta.

Kuva 23. Uusi kohde 16, Tuohimaanperä. Kivikautinen irtolöytöpaikka. Löytöpaikka kuvassa näkyvän peltotien luoteispuolella lähellä tien mutkaa. Kuvattu lounaasta.

Kuva 24. Uusi kohde 16, Tuohimaanperä. Pentti Junttilan Tuohimaanperältä pellon kynnökseltä löytämä tuuran terä, kookas ja muodoltaan hakkumainen, pituus 23 cm.

Kuva 25. Kohde 748010001 Papinkangas. Pyyntikuoppia Papinkankaan pohjoisosassa, Kirkkokukkulan ja Papinnevan välisellä alueella. Kuvattu lännestä.

Kuva 26. Kohde 748010001 Papinkangas. Pyyntikuoppia Papinkankaan eteläosassa, lähellä kaakko-luode-suuntaista sähkölinjaa. Kuvattu luoteesta.

Kuva 27. Uusi kohde 17, Aittakangas. Tervahauta. Kuvattu länsiluoteesta.

Kuva 28. Uusi kohde 18, Jaakolankangas. Pyyntikuoppia Jaakolankankaan luoteisosassa, vajaa sata metriä kankaalla sijaitsevasta omakotitalosta länteen. Kuvattu koillisesta.